

Ilmub üks kord kuus alates 1993. aastast

ISSN 1406-0698

Tänases numbris :

U	EESTI UUDISED	1
UU	PRAQIII uudised	2
UUU	5 aastat EVS Teatajat	3
UUUU	Standardikomisjonis	4
UUUUU	Mõtisklusi aastavahetusel	6
UUUUUU	Standardimisest 1997	6
UUUUUUU	CEN/CENELEC/ETSI konverentsil	7
UUUUUUUU	Infotehnoloogia vahendite kasutamisest standardimises	12
UUUUUUUUU	CEN UUDISED	15
UUUUUUUUUU	ISO UUDISED	16
UUUUUUUUUUU	Detsembris saadud	
UUUUUUUUUUUU	ISO standardid	16
UUUUUUUUUUUUU	IEC standardid	20
UUUUUUUUUUUUUU	CEN standardid	21
UUUUUUUUUUUUUUU	Eesti standardite kavandid	33
UUUUUUUUUUUUUUUU	Müügile saabunud	33
UUUUUUUUUUUUUUUUU	Registrisse kantud	33

Head Uut Aastat kõigile lugejatele!

EESTI UUDISED

- Käesolevaks ajaks on kõik Euroopa Liidu liikmed ratifitseerinud Eestiga sõlmitud Euroopa lepingu, mis peaks jõustuma 1. veebruarist 1998.
Euroopa lepingust käsitlevad standardimist artiklid 68 ja 75. Artiklis 68 on kokku lepitud seaduste lähendamises tehniliste normide ja standardite osas ning artiklis 75 erinevuste vähendamises standardite, tehniliste õigusaktide ja vastavushindamise protseduuride osas.
- Maailmapanga finantseerimisel on Eestis käivitatud projekt "Tehnilised normid ja standardid" Projekti eesmärgiks on koguda andmeid kaubandustõketena või kaubandust soodustavate teguritena toimivate tehniliste normide/standardite kvantitatiivse mõju kohta. Küsimustiku põhjal valmistatakse ette ülevaade kulutustest, mis on tingitud EL ja Eesti tehniliste normide ja standardite ühtlustamisest kaupade eksportimisel ja importimisel. Maailmapank saadab lähiajal välja küsimustikud 60 Eesti ettevõttele.
- 5. detsembril toimus hotelli Central konverentsikeskuses riigiametnikele seminar EL-ga liitumisläbirääkimiste protseduuridest. Osavõtjatele jagasid oma kogemusi Soome, Rootsi, Taani ja Norra EL-ga läbirääkimisdelegatsioonidesse kuulunud võtmeisikud.
- 12. detsembril toimus Toiduainete standardimise tehnilise komitee aastakoosolek. TK sekretär Lehti Redel tutvustas TK töötulemusi ning -kava järgmiseks aastaks. Arutati sensoorse analüüsi standardite vajadust ning kiideti heaks terve rea ISO toiduainete standardite eesti standarditeks ülevõtu ettepanekud. TK esimees Roland Ilp nentis heameelega komitee liikmete aktiivsust ja soovis edu järgmiseks aastaks.
- 16. detsembril toimus Päästemetis Tuletõrje- ja päästevahendite standardimise tehnilise komitee algatuskoosolek. TK kavatseb tegutseda tulekustutite, automaatsete tulekahjusignalsatsiooni- ja tulekustutussüsteemide standardimisel. TK asutamiskoosolek toimub 20. jaanuaril.
- EVS edastas oma arvamuse Telekommunikatsiooniseaduse eelnõu kohta selle kooskõlla viimiseks EL ja rahvusvaheliste standardimispõhimõtetega.

PRAQIII RAAMES

- 2-5. detsembril Kittiläs toimunud Euroopa neljandal isikukaitsevahendite alasel seminaril käisid Mart Kollom, Igor Stokozov ja Ants Vurma.
- 17. detsembril CEN/TK 127 Londonis nn “reaction to fire” problemaatikaga seotud katse- ja klassifitseerimisstandardite 31. töökoosolekul käis Päästeameti Tehnilise uurimiskeskuse direktor Anu Kuusk.
- 11-12. detsembril 1997 toimus *PRAQIII Liaison Committee* koosolekul Brüsselis osalesid Standardiameti peadirektor Arno Univer ja Majandusministeeriumi tööstuspoliitika osakonna juhataja Rünno Lumiste.

1998.a jätkuvad 1997.a pooleli jäänud projektid ning lisanduvad alljärgnevad **uued projektid**, mis on välja töötatud vastavalt abisaavate maade poolt esitatud taotlustele:

Tehniliste õigusaktide harmoniseerimise valdkonnas:

- Workshop’pide organiseerimine erinevates tootevaldkondades
- Ravimeid puudutava seadusandluse rakendamise organiseerimine

Kvaliteedi infrastruktuuri valdkonnas:

- Euroopa standardite kasutuselevõtu propageerimine
- Teiste akrediteerimisvaldkondade arendamine (EMAS, Riigihanked)
- Kvaliteedialane koolitus valitsusametnikele
- Laborid turumajanduses

Otse ettevõtetele suunatud projektid:

- Kvaliteedijuhtimine väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes
- Kvaliteediteadlikkus ettevõtte tasandil

Lähemat infot antud projektide (Work Plan 2:1998) kohta võib saada alates jaanuari teisest poolest PRAQIII Interneti koduleheküljelt <http://www.mineco.ee/phare/praq iii/>

Fondid:

Jätakuvalt on võimalik PRAQ III kaudu toetada tehniliste õigusaktide ning nendega seotud dokumentatsiooni (juhised, reeglid, standardid jne) tõlkimist ning osalemist Euroopa kõrgetasemelistel üritustel: konverentsidel, tehniliste küsimuste lahendamiseks loodud komiteede istungjärgudel, workshop’pidel jne kvaliteedi infrastruktuuri kuuluvates valdkondades. Standardite osas on võimalik finantseerida Uue lähenemisviisi direktiive toetavate publitseeritud standardite ning EN 45 000, ISO 9000 ja EN 14 000 seeria standardite tõlkimist.

Jätakuvalt on võimalik taotleda ekspertabi *PRAQIII FAST* kaudu.

PRAQIII raames 1998.a. jaanuaris-märtsis toimuvad üritused:

Seminar: Vabatahtlik standardimine	(14-16. jaanuaril, Tallinnas, osalejad: tööstuse esindajad, 40 inimest)
Seminar: Halva kvaliteedi hind	(Veebruaris, Tartus, osalejad: 27 juhti ja spetsialisti 9-st pilootettevõttest)
Seminar: Terviklik kvaliteedijuhtimine	(Märtsis, Tallinnas, osalejad: tippjuhid, valitsusametnikud, 25 inimest)

Konverents: Turujäreelvalve

29-30. jaanuaril, Brüsselis (6 võtme-
positsioonil olevat tippametnikku)
(Mass, pikkus, elekter - märtsis)

Vastastikused võrdluskatsed:

5 AASTAT EVS TEATAJAT

Standardiameti väljaanne EVS Teataja on ilmunud juba 5 aastat, nii et esimene väike juubel.

Kui vaadata tagasi 5 aasta taha, tuleb kõigepealt meelde Standardiameti üks arvuti, mille taga oli alati järjekord ning algaja toimetaja, kes hakkas alust panema sellele väljaandele ning esimene 9 leheküljeline proovinumber, mida praegu on küll päris naljakas vaadata.

Sellest ajast on muutunud kõik: nii Standardiameti varustatus infotehnoloogia- vahenditega, arvutiprogrammid, kui ka Teataja sisu ning vormistus.

Et saada teada, kuidas lugejad Teatajat hindavad ja mida sellelt ootavad, oleme teinud 2 küsitlust.

Paar aastat tagasi tegime küsitluse otseselt EVS Teataja kohta, kuidas väljaanne vastab lugejate ootustele. Saadud ankeedivastustest selgus, et oleme õigel teel. Vajalikuks peeti kõiki Teataja rubriike, esitati ka omapoolseid ettepanekuid, mida jõudumööda oleme püüdnud arvestada. Rõõmu valmistas, et hinnati meie püüdeid aidata lugejail orienteeruda segases ja komplitseeritus üleminekuajas ühest standardimissüsteemist teise - läänemaailma vabatahtlikkuse standardimissüsteemi. Hea hinnangu Teatajale ja sealtsaadavale infole andis ka eelmisel aastal korraldatud arvamusküsitlus standardimise olukorra kohta Eestis. Just Teatajat peeti põhiliseks teabeallikaks ja oldi rahul seal avaldatava infoga.

Loorberitele puhkama jääda me ei kavatse, tuleb käia sammu koos muutuva ajaga.

Eelkõige seisavad meie ees suured ülesanded seoses Eesti eelseisvate liitumisläbirääkimistega Euroopa Liiduga. Tahame anda veel rohkem infot standardimisalal Euroopas toimuvast, et Eesti saaks Euroopa turul võrdväärseks partneriks.

Euroopa turule pääsemisel ja seal püsimisel on oluline roll täita just kvaliteedi infrastruktuuril - standardimisel, metrooloogial, akrediteerimisel ja sertifitseerimisel. Suurema osa Teatajast võtavad enda alla standardimisküsimused.

Ent jõudumööda oleme püüdnud anda infot ka teiste suundade kohta - akrediteerimise ja metroologia uudiseid.

Siinkohal tahaks avaldada tänu nii kõigile Standardiameti oma töötajatele, ilma kelleleta ei oleks kindlasti Teatajat, eriti Teataja ristiemale Endla Sandbergile, ning Elvi Poomile raamatukogust, tänu kellele jõuavad teieni uute standardite loetelud, kui ka kaasalööjatele väljastpoolt: Lehti Redelile Toiduainetööstuse Liidust, Linda Mendelile Vetlaborist, Ivar Märtsionile ja Monika Oidile TTÜ-st, Anu Kuusele Päästeametist, Erich Asumäele Kvaliteediühingust, Taavi Valdlole Informaatikakeskusest. Välis- autoreid ei ole küll palju olnud, ent just viimane aasta oli selles suhtes murranguline

ning loodame, et algav aasta toob endaga kaasa hulganisti uusi autoreid. Mida laiem on meie autorite ring, seda huvitavamalt Teatajat me saame teha.

Rõõmuga peab märkima, et sellest aastast on meil ka palju uusi tellijaid. Tellijate arvu kasv võimaldaks meil Teatajat odavamalt teha. Praegu on tiraaž veel väike ja seetõttu on trükikulud suhteliselt suured. Nii trüki- kui postikulud on järjekindlalt igal aastal tõusnud, nii oleme pidanud ka Teataja tellimishinda tasapisi tõstma. Oleme küll püüdnud hoida seda madalal tasemel, et ükski soovija ei peaks rahapuudusel tellimusest loobuma.

Ülemöödunud aastal andsime teile võimaluse ka reklaami avaldamiseks. Näib aga, et eestlased on reklaamist üleküllastunud. Nagu vist isegi olete tähele pannud kasutasid seda pakkumist ära ainult AS Epeks ja 2 sertifitseerimisorganit - BVQI ja TÜV Nord Baltic.

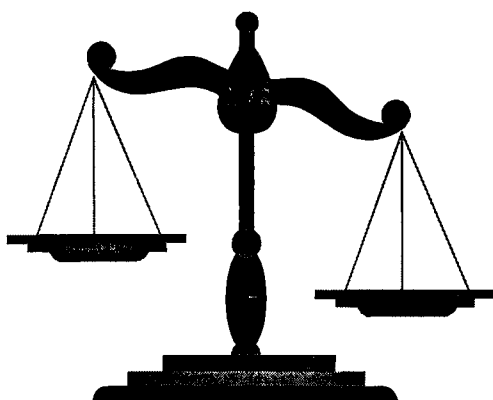
Kallid lugejad, ilma teieta ei oleks meie väljaannet. Ootame teie kirju ja ettepanekuid ja aktiivset kaastööd selle paremaks muutmiseks.

Soovime teile edu kõigis teie ettevõtmistes ja loodame teiega ka edaspidi jagada kõike uut, huvitavat ja vajalikku.

Parimate uusaastasoovidega
EVS Teataja toimetaja Anne Laimets

STANDARDIKOMISJONIS

11. detsembril toimunud Standardikomisjoni koosoleku protokollist

1 Eesti standardite kavandite arutelu

1.1 Tsemendi katsetamine. Osa 1: Tugevuse määramine.

1.2 Tsemendi katsetamine. Osa 2: Tsemendi keemiline analüüs.

1.3 Tsemendi katsetamine. Osa 7: Tsemendiproovide võtmise ja ettevalmistamise meetodid.

1.4 Tsemendi katsetamine. Osa 21: Tsemendi kloriidi-, süsinikdioksiidi- ja

leelisesisalduse määramine.

Kavandite esitaja: EVS/TK 2 "Tsement ja lubi".

Euroopa standardite EN 196-1, EN 196-2, EN 196-7 ja EN 196-21 ülevõtt.

OTSUSTATI: Kavandid heaks kiita. Viia sisse komisjoniliikmete poolt soovitatud keelelised ja toimetusklikud parandused.

1.5 Mittepurustava katsetamise (NTD) personali kvalifitseerimine. Põhialused.

1.6 Keevitustööde koordineerimine. Ülesanded ja kohustused.

1.7 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 1: Valimise ja kasutamise juhised.

1.8 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 2: Laialdased kvaliteedinõuded.

1.9 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 3: Standardsed kvaliteedinõuded.

1.10 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 4: Elementaarsed kvaliteedinõuded.

Kavandite esitaja: Masinatööstuse Liit.

Euroopa standardite EN 473, EN 719, EN 729-1, EN 729-2, EN 729-3 ja EN 729-4 ülevõtt.

OTSUSTATI: Kavandid heaks kiita. Jälgida terminoloogiat ühtsust EN 45000 sarja standarditega.

2 Eesti standardite koostamisetpanekute arutelu.

2.1 Veega põrandaküte.

Ettepaneku esitaja: Eesti Toruliit.

Euroopa standardite kavandite prEN 1264-1, prEN 1264-2, prEN 1264-3 ja prEN 1264-4 avalikkusele kättesaadavaks tegemine.

OTSUSTATI: Kiita heaks EN 1264-1, EN 1264-2, EN 1264-3 ülevõtt Eesti standarditeks. Toetada nende standardite tõlkimist. prEN 1264-4 on Euroopa Standardikomitees hääletusstaadiumis. Selle ratifitseerimisel alustada ka selle ülevõtu ettevalmistamisega.

Soovitada kavandi nimetuseks "Vesipõrandaküte".

2.2 Betoonistandard

Ettepaneku esitaja: Eesti Ehitusettevõtjate Liit (moodustamisel betooni standardimise tehniline komitee).

prEN 206 avalikkusele kättesaadavaks tegemine.

Kavandi osas lõppenud arvamusküsitlus, ettevalmistamisel hääletamiseks.

OTSUSTATI: Oodata, kuni on kättesaadav prEN 206 hääletamiseks saadetakse versioon. Alustada võiks sellega liituvate väljaantud Euroopa standardite ettevalmistamisega, mis on toodud ettepanekule lisatud nimekirjas.

Komisjoniliikmed arutasid, mis kujul teha asjasthuvitatutele kättesaadavaks veel kavandite staadiumis olevad Euroopa standardid. Kas kavandi tõlkena või eelstandardina vm kujul. Standardiametil soovitati uurida teiste riikide standardiorganite kogemusi.

3 Infotehnoloogia tehnilisele komiteele EVS/TK 4 registreerimistunnistuse kätteandmine.

Registreerimistunnistust olid tulnud vastu võtma tehnilise komitee esimees hr Jaak Tepandi ja sekretär hr Taavi Valdlo.

Standardiameti ja standardikomisjoni liikmete nimel andis tunnistuse kätte standardiosakonna juhataja Endla Sandberg ning soovis uuele tehnilisele komiteele jõudu ja edu standardite ettevalmistamisel.

Koos arutati mitmeid standardimise arenguga Eestis seotud küsimusi.

MÕTISKLUSI AASTAVAHETUSEL

Mööda on saanud järjekordne aasta Standardiameti tegevuses, sedapuhku juba kuues. Arvan, et kõikides töövaldkondades toimus edasimineku, kuid kindlasti jäi ka üht-teist tegemata. Üldisele arengule on tugevalt kaasa aidanud üritused, mis on toimunud PRAQIII ja Saksa abiprogrammide raames. Detailidesse laskumata võib öelda, et Standardiamet ja temaga koostöös olevad organisatsioonid on teinud just selle töö, mida rahalised ja inimressursid on võimaldanud. Tahaks loota, et tuleval aastal laieneb koostöö tööstus- ja äriühingudega. Nimelt sellises arengus näen ma põhilist võimalust Standardiameti tegevusvaldkondade edasise efektiivsuse ja tulemuslikkuse tõstmiseks.

Standardiameti organisatsioonilises struktuuris on 1998. aastal oodata muudatusi.

Aasta esimesel poolel viiakse tõenäoliselt läbi akrediteerimise ja metroloogia osakonna eraldamine EVS-ist ning selle liitmine Riigi Metroloogiakeskusega. Standardiamet jääb ülejäänud tegevussuundadega (standardimine, info, raamatukogu, PHARE programm) esialgu edasi tegutsema riigiasutusena.

Perspektiivselt peab aga suurenema majandusringkondade huvi standardimises. Sellelt pinnalt oleks reaalne

alustada ka standardiorganisatsiooni ümberkorraldamist eraõiguslikuks organisatsiooniks.

1998. a tegevuses peab eelkõige silmas pidama tegevusvaldkondade eurointegratsiooni kavasad, mis on seotud Euroopa Liiduga läbirääkimiste protsessiga. Loodame saada täiendavaid töökohti eurointegratsioonilase tegevuse tõhustamiseks. Jätkub töö seadusloome alal - mõõteseaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastusprotsess ning standardimisega seotud eelnõu ettevalmistamine töögrupi poolt.

Usun, et ka remont vanas majablokis aitab oluliselt kaasa töötingimuste parandamisele ja klientide paremale teenindamisele EVS-is.

Tunduvalt oleks vaja uuendada ja tõhustada Standardinõukogu tegevust, mis peaks olema üheks nurgakiviks uue organisatsiooni loomisprotsessis.

Seda põgusat mõtisklust lõpetades tahan tänada kõiki EVS töötajaid ja asjalikke koostööpartnereid tehtu eest ning soovida teile kõigile head isiklikku õnne ning edu Uueks Aastaks!

Arno Univer
EVS peadirektor

STANDARDIMISEST 1997

Mis tehtud, mis teoksil

- Ette valmistatud Standardiseaduse eelnõu, mis esitati Majandusministeeriumile mai lõpus 1997. Eelnõu kohta küsiti arvamust EL eksperdilt. Töö eelnõuga jätkub.
- Välja on antud 32 uut Eesti standardit, neist 20 on ülevõetud Euroopa standardid. Kokku on Eesti standardeid 201, sh ülevõetud Euroopa standardeid - 33.
- Regulaarselt ilmub EVS Teataja, kelle tellijate arv oli 160, kusjuures tellijate arv 1997.a suurenes.
- Ilmus esimene EVS käsiraamat "Standardite mõte ja kasutamine".

- Moodustati 2 uut tehnilist komiteed standardite ettevalmistamiseks EVS/TK 3 “Telekommunikatsioonitehnika” ja EVS/TK 4 “Infotehnoloogia”. Käesoleval ajal on 4 tehnilist komiteed.
- Osaletakse rahvusvahelise standardiorganisatsiooni ISO Standardikomitee tehniliste komiteede (ISO/JTC 1, ISO/TC 21, ISO/TC 23, ISO/TC 30, ISO/TC 34, ISO TC 47, ISO/TC 61, ISO/TC 176, ISO/TC 199, ISO/TC 190, ISO/TC 207, ISO/TC 213; ISO komiteedes: INFCO, CASCO, REMCO) ja Euroopa Standardikomitee CEN tehniliste komiteede (tuletõrje, tsement, toiduained) töös. Osalemine piirdub põhiliselt töömaterjalide saamisega. Tehniliste komiteede koosolekul on osaletud PRAQIII raames (CEN/TC 92, CEN/TC 51, ISO/TC 213).
- Saavutati Saksa abiprogrammi jätkumine aastateks 1997-1999, mis on juba käivitunud (seminarid jaanuaris, saadud andmebaasid). Ette valmistati PHARE rahvusliku programmi “Implementation of European Standards” tööprogramm, viiakse läbi koolitusüritusi standardimise alal PRAQIII raames. Alustatud on koostööd Taani Standardiinstituutiga.
- Osaleti Balti riikide mitte-tariifsete tollitõkete lepingu jt rahvusvaheliste lepingute ettevalmistamises.
- Aktsepteeriti WTO TBT lepingu lisa “Standardite koostamise, vastuvõtmise ja kohaldamise tegevusnormistik”.
- Oluliselt suurenes standardite müük.
- Koostati eurointegratsiooni kava standardimise osas 1998. aastaks.

1998

Tegevuse põhisuunad lähtuvad Euroopa lepingust, eelnevatest läbirääkimistest EL-ga ning WTO TBT lepingust, valitsuse tegevuse põhisuundadest ja eurointegratsiooni tegevuskavast.

- Standardimise õiguslike aluste väljatöötamine ning protseduurireeglite ümbervaatamine.
- PHARE rahvusliku programmi käivitamine.
- 1997.a. loetletud tööde jätkamine.

CEN/CENELEC/ETSI KONVERENTS

CEN/CENELEC/ETSI Conference “Regional/global standardization partnership or competition?; evolution of standardization structures” 12 - 13 November 1997 Brussels

Kolm Euroopa standardiorganisatsiooni: Euroopa Standardikomitee CEN, Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee CENELEC ja Euroopa Telekommunikatsiooni Standardiinstituut ETSI korraldavad kord aastas koostöökonverentsi. Sel aastal oli organisaatoriks CEN ja kokku saadi Brüsselis. Saabunud oli ligi 200 osavõtjat Euroopast, Ameerikast,

Aasiast (põhiliselt Jaapanist) ja Austraalist. Jaapanlased olid kohal põhiliselt vaatlejatena, neid ei olnud esinejate hulgas ja ei võtnud nad ka osa debattidest. Seevastu näitasid erilist aktiivsust üles ameeriklased. Lisaks kahele ettekandele, kusjuures neist mõlemal oli oma istungil kandev roll, osalesid nad väga aktiivselt debattidel. Ida-Euroopa maad rohkem kuulasid,

vaid slovakiid püüdsid sõna sekka öelda.

Istungeid juhatas väga professionaalselt BBC ajakirjanik P. Hobday, kes väljaspool ajakirjanikutööd on nõutud konverentside juhataja nii inglise kui prantsuse keeles. Tänu temale töötas kogu saal kaasa ka selliste teemade juures, millega enamus varem polnud lähemalt kokku puutunud. Nähes huvi vaibumist elukeskkonda reguleerivate dokumentide võrdlusel küsis P. Hobday saalilt, kui paljud kuulajad on selle teemaga varem kokku puutunud. Tema palve peale kerkisid vaid mõned üksikud käed. Pärast kommentaari, et seda on näha jah, et 5% kuulab ja ülejäänud 95% mõtleb millestki muust, aktiveerusid kuulajad koheselt. Ta suutis mõlemal päeval hoida töötempot nii, et kuulajad ei väsinud vaid suutsid pidevalt ja pingsalt jälgida konverentsi tegevust ka siis, kui nad käsitletavas teemas end päris koduselt ei tundnud. Konverents jagunes neljaks istungiks:

1. Telekommunikatsioon
2. Elukeskkond
3. Ohutus
4. CEN ja CENELEC

Lõppistung

Esimese istungi teema oli: kaubanduse liberaliseerimine ning selle regionaalne ja globaalne mõju - telekommunikatsiooni liberaliseerimise WTO kokkulepe; ETSI vastukaja.

F. Arzano (*Ericsson SpA*, Itaalia) rääkis kuidas standarditega juhitakse telekommunikatsiooni turgu.

S. Debaille (*Arcome S.A.*, Prantsusmaa) ettekanne käsitles telekommunikatsioonivõrkude liberaliseerimist ja sellega kaasnevat standardimist.

Telekommunikatsiooniturul vaba konkurentsi võimaldamiseks liberaliseeritakse Euroopas 1. jaanuaril 1998 avalikud telefonivõrgud ja telekommunikatsiooni infrastruktuurid. Libera-

liseerimisega kaasnevad uued nõuded võrkudele ja teenustele. Ms S. Debaille tõstis esile kolm põhilist suunda, mis mõjutavad otseselt standardimise käsitlusala ja poliitikat, need on:

- Võrdne juurdepääs - Kandja valik;
- Võrkude omavaheline ühendamine;
- Numbrite siirdatavus (*portability*).

K.H. Rosenbrock (ETSI peadirektor) tutvustas ETSI-t ja tema tegevust.

ETSI-sse kuulub 550 liiget 45 maalt, neist 53% tootjaid, 16% võrguoperaatoreid, 10% administraatoreid, 6% kasutajaid, 14% teisi.

ETSI missioon on toota standardeid, mida nõuab turg; kindlustada Euroopa kaastöö rahvusvaheliste standardite koostamisel.

Globaalsel standardimisel on liialt palju suvandeid (options) ja ta ei ole piisavalt detailne, seetõttu on vajalik regionaalne standardimine.

Standardimisprotsessi kiirendamiseks muutis ETSI dokumentide heakskiidu ja väljaandmise korda ja tähiseid. Kõik peale 1997 aasta 1. jaanuari töössevõetud standardid kannavad koostamise käigus järgmisi tähiseid.

- TS - ETSI tehospetsifikaadid, mis on heakskiidetud tehnilise komitee poolt;
- ES - ETSI standardid, mis on heakskiidetud ETSI liikmete poolt;
- EN - Euroopa standardid (EN-id, telekommunikatsiooni seeriad), mis on rahvuslikult heakskiidetud.

Seega on ETSI loobunud oma standardite tähistamisel tähisest ETS ja asendanud selle EN-iga nii nagu on CEN-il ja CENELEC-il. Lähemalt võib muudatustest lugeda ETSI aastaaruandest. Paljudele küsimustele saab vastuse ETSI koduleheküljelt Internetis (www.etsi.fr&www.etsi.org), kust leiata ka küsimuste esitamise võimaluse ETSI infokeskusele (e-mail: infocentre@etsi.fr). Julgen soovitada, kuna olen neilt ise küsinud ja ammendava vastuse saanud.

Teise istungi teema oli elukeskkonna poliitikate mõju globaalsele ja regionaalsele kaubandusele; EN ISO 14001 ja Euroopa nõukogu määruse (EMAS) võrdlus.

O.A. Dodds'i (*Northampton Borough Council, UK*) ettekanne selgitas teema esimest poolt. Elukeskkond on väga poliitiline subjekt ning samas ka tehniliselt keerukas ala. Paljud keskkonnajuhtimise vahendid alles arenevad välja. Aeg on raha ja vahepeal lähevad asjad hullemaks. Kuigi see on ahvatlev, ei tohi standardid siiski täielikult asendada seadusandlust.

Standardiorganisatsioonid peavad tegema märgatavalt rohkem (vabatahtlike) standardite eeliste propageerimiseks.

J Charm (*Allied Signal Co., USA*) ettekanne oli teema teiselt poolt ja sellest selgus, et ISO 14001 ja EMAS vahelised sarnasused on märksa suuremad kui nendevaheline erinevus. Ta rääkis ISO 14001 kasutamisest ja tähtsusest USA-s olles rahvusvahelise (mitte regionaalse) standardimise tuline pooldaja.

Dr M. Schemmer (*ABB Daimler-Benz Transportation GMBH, Saksamaa*), kes on ühtlasi CENELEC-i elukeskkonna standardimise töögrupi liige, rääkis oma ettekandes tööstusest ja tootmisprotsesside mõjust

elukeskkonnale, aga ka vastupidisest protsessist - keskkonna mõjust tootmisprotsessile.

Elukeskkonna standardimine läheb tulevikus mitut erinevat teed:

- Horisontaalstandardite koostamine. Need standardid peaksid määratlema elukeskkonna ja määrama kindlaks arvessevõetavad parameetrid. Standardid peaks koostatama ISO/IEC tasemel.
- Elektrotehniliste toodete elukeskkonna karakteristikuid peegeldav standardimine. Elektrotehnikas tuleb koostada süstemaatiline ülevaade kõigist tootestandarditest, et viia toodete elukeskkonna karakteristikud vastavusse horisontaalstandarditega. Eelistus antakse siingi rahvusvahelistele standarditele (nii nagu juba praegu on tootestandardite EMC (elektromagnetilise ühildatavuse) nõuete puhul.
- Toodete (nende tootmise ja kasutamise) elukeskkonna karakteristikute lisastandardid.

Kolmanda istungi teema oli ohutuse käsitlemise erinevad lähenemisviisid regioonides, eriti töötajate ja tarbijate ohutusega seonduvad probleemid. Kõik esinejad lähtusid loomulikult oma kompanii ja tegevusala huvidest ja probleemidest.

P. Bianchini (*Kone Elevators, Belgia*) rõhutas globaalse standardimis-lähenemisviisi vajadust ohutusele, liidestele ja keskkonnale.

E. Vardakas (Euroopa Komisjon - DGIII, Tööstus) rõhutas Uue lähenemisviisi tähtsust ühtsete ohutusstandardite kasutuselevõtmisel Euroopas. See on aidanud kaasa ühtse Euroopa turu kujunemisele ning andnud kaubanduspartneritele juurdepääsu Euroopa turule samadel tingimustel.

N.J. Betts (*Contingency Planning International, Austraalia*) tegeleb töötervishoiu ja ohutusstandardite

koostamisega. Ta põhjendas oma ettekandes, miks tööliste ja tarbijate ohutuse standardite globaliseerimine on sellistes maades nagu Austraalia tõsiselt raskendatud. Ta tõi esile valitsemise eripära (kehtib üheaegselt föderatsioon ja riigi seadusandlus) ja probleemid standardimise korralduses.

E. Storm (*Philips Sound & Vision*, Holland) esitas rahvusvahelise kompanii seisukohad selgitades globaalsete ohutusstandardite vajadust nii tootja kui tarbija seisukohalt. Standardimisprotsess peab muutuma globaalsemaks ja paindlikumaks.

Tööstus vajab ühte ohutusstandardit, mis oleks

- globaalne
- kuludelt efektiivne
- paindlik

ning kasutatav olemasolevatele audio-, video-, infotehnoloogiatoodetele ja uuele toodangule, näiteks multimeedia valdkonnas.

Neljas istung algas CEN-i peasekretär **G.J. Hongleri** aruandega tehtud tööst. CEN avaldab 1997. aastal 850 standardit, järgmisel aastal on see arv oletatavasti 900. Ligikaudu 40 % EN standardite koguarvust (3500-st), mis saab kättesaadavaks aasta lõpuks, on ülevõetud ISO dokumendid. CEN teeb väga palju koostööd teiste standardiorganisatsioonidega nii Euroopas kui rahvusvahelisel tasandil. CEN, CENELEC ja ETSI koostöövõrgus, see väljendub näiteks presidentide koostöögrupi JPG (*Joint Presidents Group*) loomises. 1997. aastal on kolme standardiorganisatsiooni presidendid kohtunud neli korda, neist kahel korral olid ühised istungid Euroopa Komisjoni eesistuja hr Bangemanniga. Teiste töövaldkondade seast võib esile tõsta koostööd infotehnoloogia valdkonnas. *EWOS* (*European Workshop for Open Systems*) on septembri lõpuks formaalselt seisma pannud oma tööde väljaandmise ja

edukalt integreeritud uude ühendusse CEN/ISSS. ISSS e. Information Society Standardization System on avatud kõigile asjastuhuvitatuile.

Lähemalt võib CEN-i tegevusest lugeda aastaaruandest.

Hongler tegi eelreклаami varsti avatavale CEN-i koduleheküljele Internetis.

CENELEC-i peasekretär J. Kestens tutvustas oma aruandes uusi töömeetodeid. Esimesena rõhutas ta töö elektroniseerimist CENELEC-is ja maailmas. Enam ei toimu standardite kavandamist, arutelu, hääletamist, vastuvõtmist ja avaldamist paberil, vaid kogu töö toimub arvutitega, disketilt disketile, võrgust võrku jne - töömeetodid peavad arenema ja käima ajaga kaasas. Praegu kulub standardite koostamisel väga palju aega ja raha töögruppide kooskäimisteks, eelpoolõeldu võimaldab standardite koostamist muuta kiiremaks ja odavamaks. Siiani ei ole Internetis CENELEC-i kodulehekülge, varsti on see tulekul. Ilmselt saab aadresse olema kaks, üks neist on vajalik tehniliseks tööks.

Teisena tõi Kestens esile kasvava vajaduse adekvaatsemate tööprotseduuride kasutuselevõtmise järele. Katseliselt on CENELEC viinud sisse uue dokumendina ES (Euroopa spetsifikatsiooni), mis avaldatakse töögrupi kokkuleppe (*Workshop Agreement*) alusel. See dokument on lisaks ENV-dele (eelstandardid) ja EN-idele (Euroopa standardid), millede koostamise, arutelu, hääletamise, vastuvõtmise jne reeglid jäävad endiseks. CENELEC-i aastaaruanne on samuti ilmunud ja annab organisatsiooni kohta põhjalikumate teavete.

Lõppistungit alustas **U. Becker** (*Federal Ministry for Labor and Social Affairs*, Saksamaa), tuletades meelde, et Euroopa Liidu liikmesriikide valitsustel lasub konstitutsiooniline

kohustus hoida oma kodanike elu ja tervist. Liikmesriigid ja Euroopa Komisjon eeldavad, et CEN ja CENELEC on võimelised välja töötama läbipaistvusel (*transparency*) ja avatusel (*openness*) põhineva kõrge kvaliteediga standardimissüsteemi. Eeldatakse, et standardite koostamisel saavutatakse kõigi huvitatud poolte konsensus, samuti ka erinevate huvide piisav sõltumatus.

Järgnevalt esines C. Burchell (Philips Electronics, Belgia), rahvusvahelise suurettevõtte jurist. Sõnavõtt paistis silma täpsuse ja loogilise ülesehituse poolest. Tema seisukohad olid rahvusvahelist tootmist ja kaubandust toetavad:

- Globaalsete turuvajaduste rahuldamiseks peavad rahvusvahelised standardiorganisatsioonid arvestama WTO/TBT reeglitega.
- Globaalset äri toetavad vaid ajakohastatud rahvusvahelised standardid (ISO-lt, IEC-lt ja ITU-lt).
- Vastavushindamine peab olema juhitud vastutusest.
- Ülemaailmne katsetulemuste tunnustamine.
- Tööstuse vajadus: paindlikkus struktuuris ja protseduurides.

Põhiprintsiibina jäi ettekandest kõlama lause: “ Üks standard, üks katse ja tarnija vastavusavaldus, mis on aktsepteeritud igal pool maailmas.”

Järgnev esineja, S. Mazza (American National Standards Institute, ANSI) oli eelkõnelejaga üldjoontes samadel seisukohtadel. Kuid arvas, et kuigi ideaalne oleks kasutada globaalseid standardeid on reaalsuses siiski vajalikud regionaalsed standardid. On ju olemas tooteid, mida toodetakse ja tarbitakse vaid ühes regioonis. Ta kritiseeris standardite koostamise liialt pikka aega ja leidis, et ollakse liialt protsessile orienteeritud, rohkem peaks mõtlema tulemusele. Sageli ei ole tööstuse esindajad rahul standardite

kvaliteediga, kuid nad peavad arvestama, et *standardid on täpselt nii head kui head on inimesed, kes tööstuse poolt on saadetud neid kirjutama*. Ta oli ka seisukohal, et standardite koostamisel tuleb võtta arvesse tarbija arvamust. Kui kuulata tarbija arvamust alles siis, kui toode on tootmises, võib see väga kalliks maksma minna.

Riigiametniku seisukohad esitas J. Rochard (Ministere de l’Economie et des Finances, Prantsusmaa). Minevikus olid tehnospetsifikaadid sageli valitsuse tegevusala. Tänapäeval on palju muutunud. Esiteks toimub standardimine, eriti Euroopas rahvusvahelisel baasil. Teiseks on standardimisse kaasatud paljud inimesed ja organisatsioonid. Valitsus on vaid üks partneritest ja isegi mitte kõige tähtsam.

Lõpuks esines Euroopa ametnik

M. Lemmel (European Commission DG III, Tööstus), kes rõhutas Euroopa standardimise tähtsust Euroopa siseturu loomisel. Tänapäeval on 80 % kuni 90 % standarditest rahvusvahelised ja vaid 20 % kuni 10 % rahvusstandardid.

Kokkuvõttes võib öelda, et rahvusvahelisel standardimisel on määravateks suured korporatsioonid, väikestel ja keskmistel ettevõtetel ei ole just palju võimalust oma sõna sekka öelda. See küsimus tõsteti üles ka debattides. ETSI president

K.H. Rosenbrock tunnistas kriitika õigeks ja arvas, et standardite koostamisel tuleb suurendada väike- ja keskmiste ettevõtete, samuti kasutajate arvamuse osatähtsust. Rahvuslike standardiorganisatsioonide ülesandeks tundub tulevikus jäävat rohkem regionaalsete ja rahvusvaheliste standardite ülevõtt kui originaalstandardite kirjutamine. Standardimine muutub küll järjest globaalsemaks, kuid vähemalt esialgu tunduvad kolm

Euroopa standardimisorganisatsiooni CEN/CENELEC/ETSI olevat küll päris "hea tervise" juures ja saavad ETSI organiseerimisel järgmisel aastal kokku Prantsusmaal.

Maret Ots
Tallinna Tehnikatülikool

INFOTEHNOLOOGIA VAHENDITE KASUTAMISEST STANDARDIMISES

Infotehnoloogia arengukavade rakendusgrupp (*Information Technology Strategies Implementation Group - ITSIG*) korraldas 19. novembril Brüsselis seminari informeerimaks hetkeseisust infotehnoloogia uute võimaluste kasutamisel rahvusvahelistes ja Euroopa standardiorganisatsioonides.

Seminari programmis oli neli istungit.

Sissejuhatus

Arvutiala ja side arenguga kaasas käimiseks on vaja kiirelt kasutusele võtta uusi võimalusi ning standardimist ümber mõtestada. Arvutispetsialistide, standardijate ja infolevitajate vaheline koostöö standardimises ja elektroonse kirjastamise ning infolevi edendamises vajab tõhustamist eelkõige Interneti tehnoloogiate kasutuselevõtu kaudu.

ISO plaanib olulist tootlikkuse tõusu standardite koostamisel ja levitamisel ning loodab saavutada, et vähemalt 80% uutest projektidest oleksid 1999.

aastaks kättesaadavad elektroonsel kujul.

Esmased tugimeetmed standardite koostamisel:

- dokumendimallide ja näidisprogrammide/-töövahendite kasutamine kõikides tehnilistes komiteedes ja allkomiteedes alates jaanuarist 1998
- õppuste läbiviimine rahvuslikele standardivatele kogudele
- IT vahendite kasutuselevõtu edendamine
- mitmesuguste juhendmaterjalide koostamine

1. istung Soovituslikud strateegiad ja nende rakendamine standardimises

ISO globaalse strateegia peamiste töösuundadena infotehnoloogia vallas toodi välja:

- treeningprogrammid
  - help-desk
  - SGML kasutuselevõtt
  - statistika, tagasiside rakendatud meetmete mõjususe kohta
  - regionaalsete seminaride korraldamine
  - elektroonsete infovahetuse foorumite sisseadmine
- ISO elektroonsed teenused ja töövahendid:

- ISO direktiivid digitaalkujul
- ISO Online Web-server
- ISOPRDEV (projektijuhtimine ja programmide haldus)
- tehniliste komiteede leheküljed WWW-s
- standardikavandite arvamusküsitlus ja hääletamine
- päevakordade esitamine
- ISO dokumendimallide ja mudelite kasutamine standardite koostamisel
- tehnilised abivahendid ekspertide töö tõhustamiseks, ekspertide ja abiinfo registrid
- onlain redigeerimine.

ISO standardiosakonna asedirektori pr **Joanna Goodwini** esitatud ülevaatest tehtu kohta dokumendimallide ettevalmistamisel nähtus, et vastavuses ISO/IEC direktiividega on koostatud dokumendipõhjad ja näidisstandardid. Võimalikuks osutub dokumentide ja info korduvkasutus, ühtne kujundus, ISO laadidest ja reeglitest teavitamine ning koostamise ja numereerimise hõlbustamine.

Soovituslikud vormingud MS Word, SGML, Postscript ja Acrobat Adobe PDF (eelkõige lõplikul kujul säilitatava, redigeerimisele mittekuuluva info osas).

Dokumendimallide näidised on saadaval aadressil

<ftp://ftp.iso.ch/pub/out/template/isostd3>
Rahvusvahelise Elektrotehnika-komisjoni IEC materjalid, sh dokumendimallid on esitatud <ftp://ftp.iec.ch/pub/contents.html>.

2. istung: Euroopa standardiorganisatsioonide suundumused

CEN-i raames tegutsev *Internet Network for European Standardization (INES)* on seadnud eesmärgiks teha Interneti vahendusel standardite väljatöötamise avatumaks, koostada juhendeid ja soovitusi ning luua Web-i informatsiooniserver. Spetsiaalsete töörühmade loomine (*workshops*) on ennast õigustanud. Peeti vajalikuks mitmesuguste eelstandardite laialdase kasutuselevõttu.

CENELEC-is on rakendatud täistekstiandmebaasi *BASIS plus* baasil CELS andmebaas (bibliograafilised andmed) ja CELSTEXT andmebaas (dokumendid).

CENELEC Web lehekülge (<http://www.cenelec.be>) arendatakse intensiivselt.

Lähitulevikus on plaanis laiendada infoesitust CD-ROM-idel. Päevakorras on integreeritud meilisüsteemi loomine tagamaks alljärgneva:

- sissetuleva ja väljuva e-posti ja faksid haldamine
- otsivahendite kasutamine (teksti sisu, saatja, kuupäeva jm alusel)
- skaneeritud paberdokumentide haldus

Huvitavat mõtlemisainet pakub CENELEC arvudes (1996. a andmed):

- 19 rahvuslikku komiteed
- 151 standardivat kogu
- 700 alulepandud uut projekti
- 440 publitseeritud standardit
- 6000 saabunud faksi
- 4 000 000 fotokoopiat
- 13,2 tonni posti teel väljasaadetud paberit

ETSI-s rakendatakse dokumendivahetust elektroonsel kujul. ETSI soovitude ja tehniliste normide väljatöötamise aeg on suudetud viia 12 kuule, järgnev kooskõlastamise ja kinnitamise faas võtab aega 16 kuud, kokku seega 28 kuud. (võrdluseks: 1993 aastal kulus selleks 47 kuud).

Märkimisväärsed on elektronposti haldamise (*e-mail exploder/reflector*) initsiatiivid firma Lsoft tarkvarale baseerudes (<http://www.lsoft.com>).

ETSI pilootprojekt elektroonilise hääletamise ja arhiveerimise rakendamiseks on loonud võimaluse, et alates 1997. a algusest toimub hääletamine vaid elektroonselt.

3. istung: Standardivate kogude kogemusi

ISO/IEC JTC1 on loonud spetsiaalsed (Ad Hoc) töörühmad arengustrateegia, elektrondokumendi käsitlemise jm väljatöötamiseks. Infoedastusel on läbitud etapid disketilevi, meililevi; lähitulevikus kujuneb peamiseks serveripõhine infolevi. E-posti kasutus piirdub edaspidi lühemate teadete saatmisega, infoga andmeallikate kohta ning mitmesuguste meeldetuletuste ja viidete esitamisega.

Tulevikuks saab valdavaks SGML kasutamine, elektroonne arvamusküsitlus ja hääletamine, arvutusvõimsuste ühiskasutus, spetsiaalsete töögruppide initsiatiivi laiendamine.

IEC/TC3 (dokumenteerimine ja graafilised sümbolid) on üks pikemaajalisema Interneti kasutamise kogemusega komiteesid: alates 1990 elektronpost ning 1994 aastast Web server ja ftp server. Tehnilise komitee kodulehekülje aadress on

<http://www.iec.ch/tc3>.

Praktikud soovivad info esitamisel Internetis võimalusel piirata pildimaterjali ja graafika kasutamist, vältimaks andmesidevõrkude ülekoormust.

4. istung: Infolevi ja jaotamine

Käesoleva aasta septembrikuus kinnitati ja publitseeriti esimene versioon ITSIG juhendist dokumentide kättesaadavaks tegemise ja levitamise kohta elektroonsel kujul *Guide on access and distribution of documents in electronic format - ITSIG Guide Version 1.0*. Energiline hr. Makoto Ikeda andis ülevaate juhendi saamisloost. Versioonide uuendamine on plaanis iga 6 kuu tagant, olulised lõigud ootavad lisamist. Nimetatud juhendiga on kõigil võimalik tutvuda aadressil

<http://www.iso.ch/itsig/public/itguide.pdf>.

USA-s on käigus rahvuslik standardiinfo levivõrk *The US National Standards System Network - NSSN* (<http://www.nssn.org>). Andmebaas *NSSN Basis* levitab tasuta infot tutvustamiseks standardite sisu, *NSSN Enhanced* eesmärgiks on luua ühtne infoallikas USA kommerts- ja valitsusstandardite kohta, samuti rahvusvaheliste ja tähtsamate välisriikide standardite kohta. Viimatinimetatud teenus on tasuline, üksikasutaja parool maksab 495 dollarit.

Muljetavaldav on ITU elektroonne standardite jaotussüsteem. Huvitava ettekande teinud hr Paul Lindner, kes siirdus ITU teenistusse peale kuueaastast tööd Minnesota Ülikoolis, osutus muuseas üheks Interneti rakenduse Gopher autoritest.

ITU Publications Online (<http://www.itu.int/publications/index.html>) on maksuline tellimisteenus

ITU-T ja ITU-R soovitudele juurdepääsuks, ka ITU-R kavandid on kättesaadavad

ITU Bookshop onlain teenus võimaldab trükiste valimise ja tellimise, lubab "tõmmata" huvipakkuvaid materjale üle WWW liidese. Tasutakse pangakaardiga. Süsteemi rakendamine

on võimaldanud vähendada ITU kulusid standardite avaldamiseks tehes standardid kättesaadavaks kõigile vajajatele. Väljatrüki ja paljundamisega seotud kulud "kanditakse" nii küll kasutajate õlgadele.

Ettekujutuse saamiseks andmevahetusest (liiklustihedus infokirteel!):

- infomaht ITU interneti serveritel ca 40 GB
- Üle 30 000 Web lehekülje genereeritakse automaatselt ITU dokumentide andmebaasidest
- ca 40 000 dokumenti, aruannet on kättesaadavad mitmetes keeltes ja vormingutes
- 1,5 miljonit pöördumist kuus
- 120 GB ülekandeid kuus (61 GB väljub, 59 GB siseneb)
- kliente 80 maalt
- 200 000 saabunud e-posti sõnumit kuus

Onlain teenuse müügi maht rahaliselt on ületanud paberkanaljate ja CD ROM müügi.

Kokkuvõtteks

Erilist huvi pakkusid Interneti/intraneti tehnoloogiate kasutamise kogemused tehnilise komitee töös ja asjaajamise ning infoesituse korraldamisel, dokumendimallide kasutamine, juhendmaterjalide hankimine. Kasulikku teavet sain elektronposti võimaluste paremast kasutamisest rühmatöö korraldamisel, melilistide haldamisest. Seminari materjalid on üle antud Standardiametisse, tutvuda saab nendega ka Eesti Informaatikakeskuses ning Internetis on info esitatud aadressil

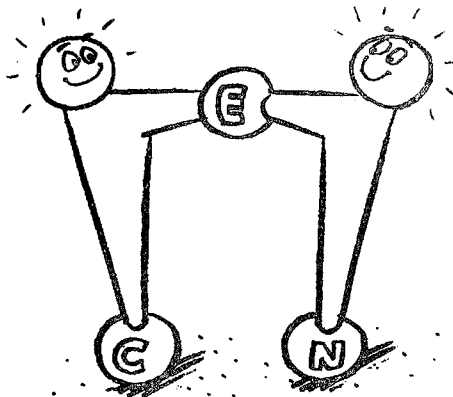
<http://www.iso.ch/itsig/public/itsem.zip> (pakituna üle 3 MB).

Seminar oli tihedalt tööine ja sisukas, korraldatud heal tasemel ning orienteeritud praktiliste küsimuste lahendamisele.

Taavi Valdlo
Eesti Informaatikakeskuse
standardimise peaspetsialist

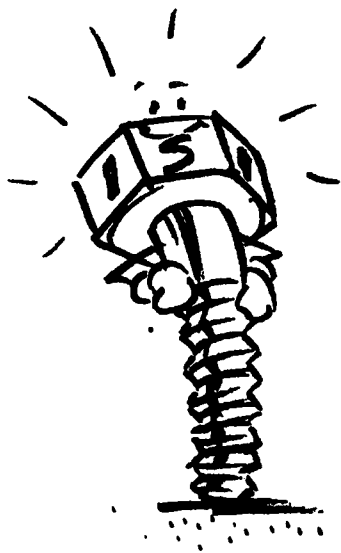
- 1998. a CEN-i eelarve on 1 180 160 KBEF, millest liikmemaksudest peab laekuma 180 627 KBEF
- Hr Alain Perroy kinnitati CEN-i presidendiks 1.jaan 1998 kuni 31.dets 2000
- Hr Peter Bonner on kinnitataud CEN-i asepresidendiks tehnilistes küsimustes 1.jaan 1998 kuni 31.dets 2000
- CEN-i Sertifitseerimisnõukogu esimeheks määrati hr Peter Croon ajavahemikuks 1. jaan 1998 kuni 31.dets 1999

CEN UUDISED

ISO UUDISED

- ISO standarditele kehtivad alates 1.jaanuarist uued hinnakirjad. Nt 1-2 lk standard maksab 32,50 CHF
  - Muutus Boliivia IBNORCA liikmestaatus - abonentliikmest kirjavahetajaliikmeks
  - Uus ISO kirjavahetajaliige on alates 1.jaanuarist 1998 Gruusia Standardimis-, Metroloogia- ja Sertifitseerimiskeskus GESTAND
  - Muutus ISIRI (Iraan) standardiorganisatsiooni staatus. ISIRI on nüüd autonoomne mittetulundusorganisatsioon
  - WTO TBT koodeksi on aktsepteerinud Austraaliast Australian Communications Authority.
- ISO 1998. a ürituste kalender (TK koosolekud jne) on avaldatud ISO Bülletääni 1997.a detsembrinumbris.
  - Ilmunud on ISO 3166 Maade koodid - uustöötlus, mis koosneb nüüd 3 osast. Ilmus 1.osa, mis on kasutusele võetud ka Euroopa standardina, 2 järgnevat osa on hääletamisstaadiumis.

DETSEMBRIS SAADUD ISO STANDARDID

TC 2 Kinnituselemendid

ISO 3506-1:1997

Mechanical properties of corrosion-resistant stainless-steel fasteners-- Part 1: Bolts, screws and studs

ISO 3506-2:1997

Mechanical properties of corrosion-resistant stainless-steel fasteners-- Part 2: Nuts

ISO 3506-3:1997

Mechanical properties of corrosion-resistant stainless-steel fasteners-- Part 3: Set screws and similar fasteners not under tensile stress

ISO 4762:1997

Hexagon socket head cap screws

ISO 7040:1997

Prevailing torque type hexagon nuts (with non-metallic insert), style 1-- Property classes 5, 8 and 10

ISO 7042:1997

Prevailing torque type all-metal hexagon nuts, style 2-- Property classes 5, 8, 10 and 12

ISO 7043:1997

Prevailing torque type hexagon nuts with flange (with non-metallic insert)-- Product grades A and B

ISO 7044:1997	Prevailing torque type all-metal hexagon nuts with flange-- Product grades A and B
ISO 7380:1997	Hexagon socket button head screws
ISO 8733:1997	Parallel pins with internal thread, of unhardened steel and austenitic stainless steel
ISO 8734:1997	Parallel pins of hardened steel and martensitic stainless steel (Dowel pins)
ISO 8735:1997	Parallel pins with internal thread, of hardened steel and martensitic stainless steel
ISO 8750:1997	Spring-type straight pins-- Coiled, standard duty
ISO 8751:1997	Spring-type straight pins-- Coiled, light duty
ISO 8752:1997	Spring-type straight pins-- Slotted, heavy duty
ISO 10511:1997	Prevailing torque type hexagon thin nuts (with non-metallic insert)
ISO 10512:1997	Prevailing torque type hexagon nuts (with non-metallic insert), style 1, with non-metric fine pitch thread-- Property classes 6, 8 and 10
ISO 10642:1997	Hexagon socket countersunk head screws
ISO 12125:1997	Prevailing torque type hexagon nuts with flange (with non- metallic insert) with metric fine pitch thread-- Product grades A and B
ISO 13337:1997	Spring-type strength pins-- Slotted, light duty
<u>TC 4 Veerelaagrid</u>	
ISO 199:1997	Rolling bearings-- Thrust bearings-- Tolerances
<u>TC 20 Õhu- ja kosmosesõidukid</u>	
ISO 2533/Add2:1997	Addendum 2: Extension to - 5000 m and standard atmosphere as a function of altitude in feet
ISO 4115:1997	Air cargo equipment-- Air/land pallet nets
<u>TC 22 Maanteesõidukid</u>	
ISO 7879:1997	Diesel engines-- Cradle-mounted in-line fuel injection pumps-- Mounting dimensions
<u>TC 23 Põllu- ja metsatöötraktorid jm masinad</u>	
ISO 11419:1997	Agricultural irrigation equipment-- Float type air release valves
<u>TC 28 Naftasaadused ja määrdeained</u>	
ISO 9120:1997	Petroleum and related products-- Determination of air- release properties of steam turbine and other oils-- impinger method
<u>TC 29 Tööriistad</u>	
ISO 2380-1:1997	Assembly tools for screws and nuts-- Screwdrivers for slotted-head screws-- Part 1: Tips for hand- and machine- operated screwdrivers
<u>TC 35 Värvid ja lakid</u>	
ISO 11668:1997	Binders for paints and varnishes-- Chlorinated polymerization resins-- General methods of test
<u>TC 42 Fotograafia</u>	
ISO 6051:1997	Photography-- Processed reflection prints-- Storage practices
ISO 11315-1:1997	Photography-- Projection in indoor rooms-- Part 1: Screen illuminance test for still projection
ISO 11315-2:1997	Photography-- Projection in indoor rooms-- Part 2: Screen luminance test for still and video projection
ISO 14808:1997	Photography-- Composition of 135-size film canisters
<u>TC 44 Keevitus ja jootmine</u>	
ISO 12166:1997	Resistance welding equipment-- Particular specifications applicable to transformers with one secondary winding for multi-spot welding, as used in the automobile industry

<u>TC 46 Info ja dokumentatsioon</u> ISO 690-2:1997	Information and documentation-- Bibliographical references-- Part 2: Electronic documents or parts thereof
<u>TC 60 Hammasülekaned</u> ISO/TR 10828:1997	Worm gears-- Geometry of worm profiles
<u>TC 61 Plastid</u> ISO 4895:1997	Plastics-- Liquid epoxy resins-- Determination of tendency to crystallize
ISO 14615:1997	Adhesives-- Durability of structural adhesive joints-- Exposure to humidity and temperature under load
<u>TC 83 Spordi- ja puhkevarustus</u> ISO 5355:1997	Apline ski-boots-- Safety requirements and test methods
<u>TC 87 Kork</u> ISO 8507:1997	Agglomerated cork discs-- Test methods
ISO 8745:1997	Grooved pins-- Half-length taper grooved
ISO 8746:1997	Grooved pins with round head
ISO 8747:1997	Grooved pins with countersunk head
ISO 8748:1997	Spring-type straight pins-- Coiled, heavy duty
<u>TC 114 Kellad</u> ISO 3764:1997	Timekeeping instruments-- Movements-- Forms, dimensions and nomenclature
<u>TC 121 Anesteesia- ja hingamisaparatuur</u> ISO 8185:1997	Humidifiers for medical use-- General requirements for humidification systems
ISO 8836:1997	Suction catheters or use in the respiratory tract
ISO 10466:1997	Plastics piping systems-- Glas-reinforced thermosetting plastics (GRP) pipes-- Test method to prove the resistance to initial ring deflection
<u>TC 127 Mullatöömasinad</u> ISO 6405-1/Amd1:1997	Amendment 1 to ISO 6405-1:1991-- Common symbols
<u>TC 138 Plasttorud, -toruliitmikud ja -torustikuarmatuurid voolavale keskkonnale</u> ISO 10931-4:1997	Plastics piping systems for industrial applications-- Poly(vinylidene fluoride)(PVDF)-- Part 4: Valves
ISO 10933:1997	Polyethylene (PE) valves for gas distribution systems
<u>TC 164 Metallide mehaaniline katsetamine</u> ISO 6507-1:1997	Metallic materials-- Vickers hardness test-- Part 1: Test method
ISO 6507-2:1997	Metallic materials-- Vickers hardness test-- Part 2: Verification of testing machines
ISO 6507-3:1997	Metallic materials-- Vickers hardness test-- Part 3: Calibration of reference blocks
<u>TC 172 Optika ja optikariistad</u> ISO 8137-2:1997	Optics and optical instruments-- Microscopes-- Slides-- Part 2: Quality of materials, standards of finish and mode of packaging
ISO 8139:1997	Optics and optical instruments-- Microscopes-- Magnification
ISO 8255-2:1997	Optics and optical instruments-- Microscopes-- Cover glasses-- Part 2: Quality of materials, standards of finish and mode of packaging
ISO 11987:1997	Ophthalmic optics-- Contact lenses-- Determination of shelf-life
<u>TC 174 Juveelitooted</u> ISO 11426:1997	Determination of gold in gold jewellery alloys-- Cupellation method (fire assay)
<u>TC 183 Vase-, plii- ja tsingimaagid ja -kontsentraadid</u> ISO 12739:1997	Zinc sulfide concentrates-- Determination of zinc content-- Ion-exchange/ EDTA titrimetric method

ISO 13291:1997	Zinc sulfide concentrates-- Determination of zinc content-- Solvent extraction and EDTA titrimetric method
ISO 13292:1997	Copper, lead and zinc sulfide concentrates-- Experimental methods for checking the bias of sampling
<u>TC 203 Tehnilised energiasüsteemid</u>	
ISO 13600:1997	Technical energy systems-- Basic concepts
<u>JTC 1 Infotehnoloogia</u>	
ISO/IEC 9592-1:1997	Information technology-- Computer graphics and image processing-- Programmers Hierarchical Interactive Graphics System (PHIGS)-- Part 1: Functional description
ISO/IEC 9592-2:1997	Information technology-- Computer graphics and image processing-- Programmers Hierarchical Interactive Graphics System (PHIGS)-- Part 2: Archive file format
ISO/IEC 9592-3:1997	Information technology-- Computer graphics and image processing-- Programmers Hierarchical Interactive Graphics System (PHIGS)-- Part 3: Specification for clear-text encoding of archive file
ISO/IEC 10646-1/Amd6:1997	Amendment 6 to ISO/IEC 10646-1:1993-- Tibetan
ISO/IEC 10646-1/Amd7:1997	Amendment 6 to ISO/IEC 10646-1:1993-- 33 additional characters
ISO/IEC 11574/Amd1:1997	Amendment 1 to ISO/IEC 11574:1994-- Additional progress descriptions
ISO/IEC 13247:1997	Information technology-- Telecommunications and information exchange between systems-- Broadband Private Intergrated Services Network -- Inter-exchange signalling protocol-- Basic call/connection control
ISO/IEC 15307:1997	Information technology-- Data interchange on 12,7 mm 128-track magnetic tape cartridges-- DLT 4 format
ISO/IEC 15498:1997	Information technology-- Data interchange on 90 mm optical disk cartridges-- HS-1 format-- Capacity: 650 Mbytes per cartridge

Kehtetu ISO standard	Asendus	Tehniline Komitee
ISO 146:1984	ISO 6507-2:1997	ISO/TC 164
ISO 146-2:1993	ISO 6507-2:1997	ISO/TC 164
ISO 409-1:1982	ISO 6507-1:1997	ISO/TC 164
ISO 409-2:1983		
ISO 640:1984	ISO 6507-3:1997	ISO/TC 164
ISO 640-2:1993		
ISO 3506:1979	ISO 3506-1:1997 ISO 3506-2:1997 ISO 3506-3:1997	ISO/TC 2
ISO 6507-2:1983	ISO 6507-1:1997	ISO/TC164
ISO 6507-3:1989		
ISO 8341:1989	ISO 11315-1:1997	ISO/TC 42
ISO/IEC 9592-1:1989	ISO/IEC 9592-1:1997	ISO/IEC JTC 1
ISO/IEC 9592-1/Amd1:1992		
ISO/IEC 9592-4/Cor1:1992		

DETSEMBER SAADUD IEC STANDARDID

IEC 60050(161):1990/Amd1:1997	Amendment 1: International Electromagnetic compatibility
IEC 60050(371):1984/Amd1:1997	Amendment 1: International Electrotechnical Vocabulary-- Chapter 371: Telecontrol
IEC 60204-1:1997(Ed.4)	Safety of machinery-- Electrical equipment of machines-- Part 1: General requirements
IEC 60227-2:1997(Ed.2)	Polyvinyl chloride insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 V-- Part 2: Test methods
IEC 60309-2:1997(Ed.3)	Plugs, socket-outlets and couplers for industrial purposes-- Part 2: Dimensional interchangeability requirements for pin and contact-tube accessories
IEC 60311:1997(Ed.3.1)	Electric irons for household or similar use-- Methods for measuring performance
IEC 60364-5-52:1993/Amd1:1997	Amendment 1: Electrical installations of buildings -- Part 5: Selection and erection of electrical equipment-- Chapter 52: Wiring systems
IEC 60437:1997(Ed.2)	Radio interference test on high-voltage insulators
IEC 60477:1974/Amd1:1997	Amendment 1: Laboratory d.c. resistors
IEC 60477-2:1979/Amd1:1997	Amendment 1: Laboratory resistors-- Part 2: Laboratory a.c. resistors
IEC 60512-14-7:1997(Ed.1)	Electromechanical components for electronic equipment-- Basic testing procedures and measuring methods-- Part 14: Sealing tests-- Section 7: Test 14g: Impacting water
IEC 60523:1975/Amd2:1997	Amendment 2: Direct-current potentiometers
IEC 60672-3:1997(Ed.2)	Ceramic and glass-insulating materials-- Part 3: Specifications for individual materials
IEC 60730-2-5:1993/Amd2:1997	Amendment 2: Automatic electrical controls for household and similar use-- Part 2-5: Particular requirements for automatic electrical burner control systems
IEC 60730-2-16:1997(Ed.1.1)	Automatic electrical controls for household and similar use-- Part 2: Particular requirements controls for household and similar applications
IEC 60825-4:1997(Ed.1)	Safety of laser products-- Part 4: Laser guards
IEC 60870-6-503:1997(Ed.1)	Telecontrol equipment and systems-- Part 6: Telecontrol protocols compatible with ISO standards and ITU-T recommendations-- Section 503: TASE.2 Services and protocol
IEC 60871-1:1997(Ed.2)	Shunt capacitors for a.c. power systems having a rated voltage above 1000 V-- Part 1: General-- Performance, testing and rating-- Safety requirements-- Guide for installation and operation
IEC 60947-5-1:1997(Ed.2)	Low-voltage switchgear and controlgear-- Part 5-1: Control circuit devices and switchgear elements -- Electromechanical control circuit devices
IEC 60947-5-2:1997(Ed.2)	Low-voltage switchgear and controlgear-- Part 5-2: Control circuit devices and switching elements -- Proximity switches
IEC 61058-1:1996/Amd1:1997	Amendment 1: Switchgear for appliances-- Part 1: General requirements
IEC 61237-4:1997(Ed.1)	Broadcast video tape recorders-- Methods of measurement-- Part 4: Analogue audio performance measurements

IEC 61430:1997(Ed.1)	Secondary cells and batteries-- Test methods for checking the performance of devices designed for reducing explosion hazards-- Lead-acid starter batteries
IEC 61496-2:1997(Ed.1)	Safety of machinery-- Electro-sensitive protective equipment-- Part 2: Particular requirements for equipment using active opto-electronic protective devices (AOPDs)
IEC 61558-2-2:1997(Ed.1)	Safety of power transformers, power supply units and similar-- Part 2-2: Particular requirements for control transformers
IEC 61603-3:1997(Ed.1)	Transmission of audio and/or video and related signals using infra-red radiation-- Part 3: Transmission systems for audio signals for conference and similar systems
IEC 61628-1:1997(Ed.1)	Corrugated pressboard and presspaper for electrical purposes-- Part 1: Definitions, designations and general requirements
IEC 61811-53:1997(Ed.1)	Electromechanical all-or-nothing relays-- Part 53: Blank detail specification-- Electromechanical-all-or-nothing telecom relays of assessed quality-- Two change-over contacts, 14 mm x 9 mm base

DETSEMBRIS SAADUD CEN STANDARDID JA KAVANDID HÄÄLETUSEKS

<u>TC 44 Olmekülmikud ja kaupluste külmkambrid</u> EN 441-3:1994	Refrigerated display cabinets-- Part 3: Linear dimensions, areas and volumes
<u>TC 46 Öliahjud</u> prEN 1/Review:1997	Flued oil stoves with vaporizing burners
<u>TC 55 Stomatoloogia</u> EN ISO 1561:1997 EN ISO 7785-2:1997	Dental casting wax (ISO 1561:1995) Dental handpieces-- Part 2: Strength and geared angle handpieces (ISO 7785-2:1995)
<u>TC 58 Gaasipõletite ohutus- ja kontrollseadmed</u> prEN 12067-1:1997	Gas/air ratio controls for gas burners and gas burning appliances-- Part 1: Pneumatic types
<u>TC 67 Keraamilised plaadid</u> EN ISO 10545-5:1997	Ceramic tiles-- Part 5: Determination of impact resistance by measurement of coefficient of restitution (ISO 10545-5:1996, including Technical Corrigendum 1:1996)
<u>TC 102 Meditsiinilised sterilisaatorid</u> prEN 867-4:1997 prEN 867-5:1997	Non-biological systems for use in sterilizers-- Part 4: Specification for indicators as an alternative to the Bowie and Dick test for the detection of steam penetration Non-biological systems for use in sterilizers-- Part 5: Specification for indicator systems and process challenge devices for use in performance testing for small sterilizers Type B and Type S
<u>TC 104 Batoon (kasutusomadused, tootmine, paigaldamine ja vastupidavus)</u> EN 480-1:1997	Admixtures for concrete, mortar and grout-- Test methods-- Part 1: Reference concrete and reference mortar for testing

EN 480-12:1997	Admixtures for concrete mortar and grout-- Test methods-- Part 12: Determination of the alkali content of admixtures
EN 934-2:1997	Admixtures for concrete, mortar and grout-- Part 2: Concrete admixtures-- Definitions and requirements
prEN 1770:1997	Products and systems for the protection and repair of concrete structures-- Test methods-- Determination of the coefficient of thermal expansion
<u>TC 112 Puitpaneelid</u>	
ENV 1099:1997	Plywood-- Biological durability-- Guidance for the assessment of plywood for use in different hazard classes
<u>TC 121 Keevitus</u>	
prEN 1011-1:1997	Welding-- Recommendations for welding of metallic materials-- Part 1: General guidance for arc welding
EN 1598:1997	Health and safety and allied processes-- Transparent welding curtains, strips and screens for arc welding processes
EN 1792:1997	Welding-- Multilingual list of terms for welding and related processes
prEN ISO 2503:1997	Gas welding equipment: Pressure regulators for gas cylinders used in welding, cutting and allied processes up to 300 bar (ISO/FDIS 2503:1997)
prEN ISO 9692-2/Review:1997	Welding and allied processes-- Joint preparation-- Part 2: Submerged arc welding of steels (ISO/FDIS 9692-2:1997)
prEN ISO 12224-1:1997	Solder wire, solid and flux cored-- Specification and test methods-- Part 1: Classification and performance
prEN 12517:1997	Non destructive examination of welds-- Radiographic examination of welded joints-- Acceptance levels
<u>TC 124 Puitkonstruktsioonid</u>	
EN 1193:1997	Timber structures-- Structural timber and glued laminated timber-- Determination of shear strength and mechanical properties perpendicular to the grain
EN 1195:1997	Timber structures-- Test methods-- Performance of structural floor decking
<u>TC 128 Katuse- ja seinakatted</u>	
prEN 539-2:1997	Clay roofing discontinuous laying-- Determination of physical characteristics-- Part 2: Test for frost resistance
EN 1013-1:1997	Light transmitting profiled plastic sheeting for single skin roofing-- Part 1: General requirements and test methods
EN 1013-3:1997	Light transmitting profiled plastic sheeting for single skin roofing-- Part 3: Specific requirements and test methods for sheets of polyvinyl chloride (PVC)
<u>TC 129 Ehitusklaas</u>	
EN 673:1997	Glass in building-- Determination of thermal transmittance (U value)-- Calculation method
EN 674:1997	Glass in building-- Determination of thermal transmittance (U value)-- Guarded hot plate method
EN 675:1997	Glass in building-- Determination of thermal transmittance (U value)-- Heat flow meter method
<u>TC 133 Vask- ja vasesulamid</u>	
prEN 1976:1997	Copper and copper alloys-- Cast unwrought copper products
prEN 1977:1997	Copper and copper alloys-- Copper drawing stock (wire rod)
prEN 1978:1997	Copper and copper alloys-- Copper cathodes
<u>TC 134 Elast- ja tekstiilkatted</u>	
EN 1470:1997	Textile floor coverings-- Classification of needled floor coverings except for needled pile floor coverings
EN 1813:1997	Textile floor coverings-- Determination of wool fibre integrity using an abrasion machine
EN 1814:1997	Textile floor coverings-- Determination of resistance to damage at cut edges using the modified Vettermann drum test

EN 1815:1997	Resilient and textile floor coverings-- Assessment of static electrical propensity
prEN 1816:1997	Resilient floor coverings-- Specification for homogeneous and heterogeneous smooth rubber floor coverings with foam backing
prEN 1817:1997	Resilient floor coverings-- Specification for homogeneous and heterogeneous smooth rubber floor coverings
EN 1963:1997	Textile floor coverings-- Tests using the Lisson Tretrad Machine
prEN 12199:1997	Resilient floorcoverings-- Specifications for homogeneous and heterogeneous relief rubber floor coverings
prEN 12466:1997	Resilient floor coverings-- Vocabulary
<u>TC 136 Spordi-, mänguväljakute- ja muu puhkevarustus</u>	
prEN 748:1995/prA1:1997	Playing field equipment-- Football goals-- Functional and safety requirements, test methods
prEN 749:1995/prA1:1997	Playing field equipment-- Handball goals-- Functional and safety requirements, test methods
prEN 750/prA1:1997	Playing field equipment-- Hockey goals-- Functional and safety requirements, test methods
EN 957-1:1996/prA1:1997	Stationary training equipment-- Part 1: General safety requirements and test methods
EN 1809:1997	Diving accessories-- Bouyancy compensators-- Functional and safety requirements, test methods
<u>TC 138 Mittepurustav (säilitav) katsetamine</u>	
prEN 1518:1997	Non-destructive testing-- Leak testing-- Characterization of mass spectrometer leak detectors
<u>TC 139 Värvid ja lakid</u>	
prEN ISO 2815:1997	Paints and varnishes-- Buchholz indentation test (ISO 2815:1973)
EN ISO 3231:1997	Paints and varnishes-- Determination of resistance to humid atmospheres containing sulfur dioxide (ISO 3231:1993)
EN ISO 11341:1997	Paints and varnishes-- Article weathering and exposure to article radiation-- Exposure to filtered xenon-arc radiation (ISO 11341:1994)
prEN ISO 12944-8:1997	Paints and varnishes-- Corrosion protection of steel structures by protective paint systems-- Part 8: Development of specifications for new work and maintenance (ISO/FDIS 12944-8:1997)
<u>TC 142 Puidutöömasinad</u>	
EN 940/Cor:1997	Corrigendum-- Safety of woodworking machines-- Combined woodworking machines
<u>TC 151 Ehitusseadmed ja ehitusmaterjalimasinad. Ohutus</u>	
prEN 474-7:1997	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 7: Requirements for scrapers
prEN 474-8:1997	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 8: Requirements for graders
prEN 474-9:1997	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 9: Requirements for pipelayers
prEN 474-10:1997	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 10: Requirements for trenchers
prEN 474-11:1997	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 11: Requirements for earth and landfill compactors
<u>TC 153 Toiduseadmed. Ohutus- ja hügieeninõuded</u>	
prEN 1678:1997	Food processing machinery-- Vegetable cutting machines-- Safety and hygiene requirements
prEN 1974:1997	Food processing machinery-- Slicing machines-- Safety and hygiene requirements

<u>TC 154 Agregaadid</u> prEN 933-7:1997	Tests for geometrical properties of aggregates-- Part 7: Determination of shell content-- Percentage of shells in coarse aggregates
prEN 1097-2:1997	Tests for mechanical and physical properties of aggregates-- Part 2: Methods for the determination of resistance to fragmentation
prEN 1097-3:1997	Tests for mechanical and physical properties of aggregates-- Part 3: Determination of loose bulk density and voids
prEN 1097-9:1997	Tests for mechanical and physical properties of aggregates-- Part 9: Determination of the resistance to wear by abrasion from studded tyres-- Nordic test
prEN 1367-2:1997	Tests for thermal and weathering properties of aggregates-- Part 2: Magnesium sulfate test
prEN 1367-4:1997	Tests for thermal and weathering properties of aggregates-- Part 4: Determination of drying shrinkage
<u>TC 156 Hoonete ventilatsioon</u> prEN 1886:1997	Ventilation for buildings-- Air handling units-- Mechanical performance
prEN 12220:1997	Ventilation for buildings-- Ductwork-- Dimensions of circular flanges for general ventilation
<u>TC 158 Peakaitsevahendid</u> EN 960:1994/prA1:1997 EN 1385:1997	Headforms for use in the testing of protective helmets Helmets for canoeing and white water sports
<u>TC 160 Kukkumiskaitse kõrgustes töötamisel, sh. kaitserihmad</u> prEN 1891:1997	Personal protective equipment for the prevention of falls from a height-- Low stretch kernmantel ropes
<u>TC 162 Kaitseriietus, sh käekaitsevahendid ja päästevestid</u> EN 531:1995/prA1:1997 prEN 943-1:1997	Protective clothing for workers exposed to heat Protective clothing against liquid and gaseous chemicals, including liquid aerosols and solid particles-- Part 1: Performance requirements for ventilated and non-ventilated "gas-tight" (Type 1) and "non-gas-tight" (Type 2) chemical protective suits
<u>TC 164 Veevarustus</u> EN 936:1997	Chemical used for treatment of water intended for human consumption-- Carbon dioxide
prEN 973:1997	Chemicals used for treatment of water intended for human consumption-- Sodium chloride for regeneration of ion exchangers
<u>TC 165 Heitveetehnika</u> prEN 752-6:1997	Drain and sewer systems outside buildings-- Part 6: Pumping installations
prEN 752-7:1997	Drain and sewer systems outside buildings-- Part 7: Maintenance and operations
<u>TC 167 Ehituskonstruksioonide toed</u> EN 1337-9:1997 EN 1337-11:1997	Structural bearings-- Part 9: Protection Structural bearings-- Part 11: Transport, storage and installation
<u>TC 170 Oftalmoloogiline optika</u> prEN ISO 8598:1997	Optics and optical instruments-- Focimeters (ISO 8598:1996)
prEN ISO 9338:1997	Optics and optical instruments-- Contact lenses-- Determination of the diameters (ISO 9338:1996)
prEN ISO 9339-1:1997	Optics and optical instruments-- Contact lenses-- Determination of the thickness-- Part 1: Rigid contact lenses (ISO 9339-1:1996)

prEN ISO 9340:1997	Optics and optical instruments-- Contact lenses-- Determination of strains for rigid contact lenses (ISO 9340:1996)
prEN ISO 9341:1997	Optics and optical instruments-- Contact lenses-- Determination of inclusions and surface imperfections for rigid contact lenses (ISO 9341:1996)
prEN ISO 9342:1997	Optics and optical instruments-- Test lenses for calibration of focimeters (ISO 9342:1996)
prEN ISO 10344:1997	Optics and optical instruments-- Contact lenses-- Seline solution for contact lens testing (ISO 10344:1996)
<u>TC 185 Keermestatud ja keermestamata mehaanilised kinnituselemendid ja lisadetailid</u>	
EN ISO 1234:1997	Split pins (ISO 1234:1997)
EN ISO 2320:1997	Prevailing torque type steel hexagon nuts-- Mechanical and performance requirements (ISO 2320:1997)
EN ISO 2338:1997	Parallel pins, of unhardened steel and austenitic stainless steel (ISO 2338:1997)
EN ISO 4762:1997	Hexagon socket head cap screws (ISO 4762:1997)
EN ISO 7040:1997	Prevailing torque type hexagon nuts (with non-metallic insert), style 1-- Property classes 5, 8 and 10 (ISO 7040:1997)
EN ISO 7042:1997	Prevailing torque type all-metal hexagon nuts, style 2-- Property classes 5, 8, 10 and 12
EN ISO 7380:1997	Hexagon socket button head screws (ISO 7380:1997)
EN ISO 7719:1997	Prevailing torque type all-metal hexagonal nuts, style 1-- Property classes 5, 8 and 10 (ISO 7719:1997)
EN ISO 8733:1997	Parallel pins internal thread, of unhardened steel or austenitic stainless steel (ISO 8733:1997)
EN ISO 8734:1997	Parallel pins, of hardened steel or martensitic stainless steel (Dowel pins) (ISO 8734:1997)
EN ISO 8735:1997	Parallel pins with internal thread, of hardened steel or martensitic stainless steel (ISO 8735:1997)
EN ISO 8739:1997	Grooved pins-- Full-length parallel grooved, with pilot (ISO 8739:1997)
EN ISO 8740:1997	Grooved pins-- Full-length parallel grooved, with chamfer (ISO DIS 8740:1997)
EN ISO 8741:1997	Grooved pins-- Half-length reverse-taper grooved (ISO 8741:1997)
EN ISO 8742:1997	Grooved pins-- One-third-length centre grooved (ISO 8742:1997)
EN ISO 8743:1997	Grooved pins-- Half-length centre grooved (ISO 8743:1997)
EN ISO 8744:1997	Grooved pins-- Full-length taper grooved (ISO 8744:1997)
EN ISO 8745:1997	Grooved pins-- Half-length taper grooved (ISO 8745:1997)
EN ISO 8746:1997	Grooved pins with round head (ISO 8746:1997)
EN ISO 8747:1997	Grooved pins with countersunk head (ISO 8747:1997)
EN ISO 8748:1997	Spring-type straight pins-- Coiled, heavy duty (ISO 8748:1997)
EN ISO 10511:1997	Prevailing torque type hexagon thin nuts (with non-metallic insert) (ISO 10511:1997)
EN ISO 10512:1997	Prevailing torque type hexagon nuts (with non-metallic insert), style 1, with metric fine pitch thread-- Property classes 6, 8 and 10 (ISO 10512:1997)
EN ISO 10513:1997	Prevailing torque type hexagon nuts (with non-metallic insert), style 2 with metric fine pitch thread-- Property classes 8, 10 and 12 (ISO 10513:1997)
EN ISO 10642:1997	Hexagon socket countersunk head screws (ISO 10642:1997)
EN ISO 13337:1997	Spring-type straight pins-- Slotted, light duty (ISO 13337:1997)

<u>TC 187 Tulekindlad tooted ja materjalid</u> EN 993-10:1997	Methods of test for dense shaped refractory products-- Part 10: Determination of permanent change in dimensions on heating
<u>TC 189 Geotekstiil jms tooted</u> prEN ISO 13427:1997	Geotextiles and geotextile-related products-- Abrasion damage simulation (sliding block test) (ISO/FDIS 13427:1997)
<u>TC 191 Paiksed tuletõrjesüsteemid</u> prEN 12094-8:1997	Fixed fire fighting systems-- Components for CO ₂ systems-- Part 8: Requirements and test methods for flexible
<u>TC 193 Liimid</u> prEN 522:1997	Adhesives for leather and footwear materials-- Bond strength-- Minimum requirements and adhesive classification
EN 828:1997	Adhesives-- Wettability-- Determination by measurement of contact angle and critical surface tension of solid surface
prEN 1238:1997	Adhesives-- Determination of the softening point of thermoplastic adhesives (ring and ball)
prEN 1244:1997	Adhesives-- Determination of the colour and/or colour changes of adhesive coats under the influence of light
prEN 1246:1997	Adhesives-- Determination of ash sulphated ash
prEN 1391:1997	Adhesives for leather and footwear materials-- A method for evaluating the bondability of materials-- Minimum requirements and material classification
prEN 1392:1997	Adhesives for leather and footwear materials-- Solvent-based and dispersion adhesives-- Test methods for measuring the bond strength under specified conditions
<u>TC 195 Õhu üldpuhastusfiltrid</u> prEN 1822-1:1997	High efficiency air filters (HEPA and ULPA)-- Part 1: Classification, performance testing, marking
prEN 1822-2:1997	High efficiency air filters (HEPA and ULPA)-- Part 2: Aerosol production, measuring equipment, particle counting statistics
prEN 1822-3:1997	High efficiency air filters (HEPA and ULPA)-- Part 3: Testing flat sheet filter media
<u>TC 197 Pumbad</u> EN ISO 9905:1997	Technical specifications for centrifugal pumps-- Class I (ISO 9905:1994)
EN ISO 9908:1997	Technical specifications for centrifugal pumps-- Class III (ISO 9908:1993)
<u>TC 200 Parkimismasinad. Ohutus</u> prEN 972:1997	Tannery machines-- Reciprocating roller machines-- Safety requirements
<u>TC 204 Meditsiiniseadmete steriliseerimine</u> prEN ISO 14160:1997	Sterilization of single-use medical devices incorporating materials of animal origin-- Validation and routine control of sterilization by liquid chemical sterilants (ISO/FDIS 14160:1997)
<u>TC 205 Mitteaktiivsed meditsiiniseadmed</u> EN 20594-1:1993/A1:1997	Conical fittings with a 6 % (Luer) taper for syringers, needles and certain other medical equipment-- Part 1: General requirements (ISO 594-1:1986)
EN 27740:1992/A1:1997	Instruments for surgery, scalpels with detachable blades, fitting dimensions (ISO 7740:1985)
<u>TC 207 Mööbel</u> prEN 1727:1997	Domestic furniture-- Storage furniture-- Safety requirements and test methods

<u>TC 208 Torustikes ja torutöödel kasutatavate liidete elastomeertihendid</u>	
EN 681-1:1996/prA1:1997	Elastomeric seals-- Materials requirements for pipe joint seals used in water and drainage applications-- Part 1: Vulcanized rubber
<u>TC 209 Tsink ja tsingisulamid</u>	
EN 12019:1997	Zinc and zinc alloys-- Optical emission spectrometric analysis
EN 12060:1997	Zinc and zinc alloys-- Method of sampling-- Specifications
<u>TC 215 Hingamis- ja anesteesiaaparatuur</u>	
prEN 737-2:1997	Medical gas pipeline systems-- Part 2: Anaesthetic gas scavenging disposal systems
prEN 740:1997	Anaesthetic workstations and their modules-- Particular requirements
prEN 1281:1997/prA1:1997	Anaesthetic and respiratory equipment-- Conical connectors-- Part 1: Cones and sockets
prEN 1782:1997	Tracheal tubes and connectors
EN 1819:1997	Laryngoscopes for tracheal intubation-- Particular requirements
EN ISO 8185:1997	Humidifiers for medical use-- General requirements for humidification systems (ISO 8185:1997)
prEN 12181:1997	Oropharyngeal airways
EN 1762:1997	Rubber hoses and hose assemblies for liquefied petroleum gas, LPG (liquid or gaseous phase), and natural gas up to 25 bar (2,5 MPa)-- Specification
<u>TC 222 Suled ja udusuled täitematerjalina, ka nendega täidetud valmistooted</u>	
prEN 1885:1997	Feather and down-- Terms and definitions
prEN 12130:1997	Feather and down-- Test methods-- Determination of the filling power (massic volume)
prEN 12131:1997	Feather and down-- Test methods-- Determination of the quantitative composition of feather and down (manual method)
<u>TC 224 Raalloetavad kaardid, nende liiteseadmed ja operatsioonid</u>	
prENV 1375-2:1997	Identification card systems-- Intersector integrated circuit(s) card additional formats-- Part 2: ID-00 card size and physical characteristics
<u>TC 225 Joonkodeerimine</u>	
prEN 1556:1997	Bar coding-- Terminology
prEN 12403:1997	Bar coding-- Structured Data Files
prENV 13065:1997	Bar coding-- Test Specifications for Bar Code Masters
prENV 13066:1997	Bar coding-- Test Specifications for Bar Code Production Software
<u>TC 226 Teeseadmed</u>	
prEN 1317-1:1997	Road restraint systems-- Part 1: Terminology and general criteria for test methods
<u>TC 229 Monteeritavad betoontooted</u>	
EN 1170-1:1997	Precast concrete products-- Test method for glass-fibre reinforced cement-- Part 1: Measuring the consistency of the matrix "Slump test" method
EN 1170-2:1997	Precast concrete products-- Test method for glass-fibre reinforced cement-- Part 2: Measuring the fibre content in fresh GRC, "Wash out test"
EN 1170-3:1997	Precast concrete products-- Test method for glass-fibre reinforced cement-- Part 3: Measuring the fibre content of sprayed GRC
EN 1170-4:1997	Precast concrete products-- Test method for glass-fibre reinforced cement-- Part 4: Measuring bending strength "Simplified bending test" method

EN 1170-5:1997	Precast concrete products-- Test method for glass-fibre reinforced cement-- Part 5: Measuring bending strength "Complete bending test" method
EN 1170-6:1997	Precast concrete products-- Test method for glass-fibre reinforced cement-- Part 6: Determination of the absorption of water by immersion and determination of the dry density
EN 1170-7:1997	Precast concrete products-- Test method for glass-fibre reinforced cement-- Part 7: Measurement of extremes of dimensional variations due to moisture content
<u>TC 230 Veeanalüüs</u> prEN 1899-1:1997	Water quality-- Determination of biochemical oxygen demand after n days (BOD _n)-- Part 1: Dilution and seeding method with allylthiourea addition (ISO 5815:1989, modified)
prEN 1899-2:1997	Water quality-- Determination of biochemical oxygen demand after n days (BOD _n)-- Part 2: Method for undiluted samples (ISO 5815:1989, modified)
EN ISO 7346-1:1997	Water quality-- Determination of the acute lethal toxicity of substances to a freshwater fish [<i>Brachydanio rerio</i> Hamilton-Buchanan (Teleostei,Cyprinidae)]-- Part 1: Static method (ISO 7346-1:1996)
EN ISO 7346-2:1997	Water quality-- Determination of the acute lethal toxicity of substances to a freshwater fish [<i>Brachydanio rerio</i> Hamilton-Buchanan (Teleostei,Cyprinidae)]-- Part 2: Semi-static method (ISO 7346-2:1996)
EN ISO 7346-3:1997	Water quality-- Determination of the acute lethal toxicity of substances to a freshwater fish [<i>Brachydanio rerio</i> Hamilton-Buchanan (Teleostei,Cyprinidae)]-- Part 3: Flow-trough method (ISO 7346-3:1996)
EN ISO 10707:1997	Water quality-- Evaluation in an aqueous medium of the "ultimate" aerobic biodegradability of organic compounds--;method by analysis of biochemical oxygen demand (closed bottle test) (ISO 10707:1994)
prEN ISO 11734:1997	Water quality-- Evaluation of the "ultimate" anaerobic biodegradability of organic compounds in digested sludge-- Method by measurement of the biogas production (ISO 1734:1995)
EN ISO 11885:1997	Water quality-- Determination of 33 elements by inductively coupled plasma atomic emission spectroscopy (ISO 11885:1996)
<u>TC 233 Biotehnoloogia</u> prEN 12128:1997	Biotechnology-- Laboratories for research, development and analysis-- Containment levels of microbiology laboratories, areas of risk, localities and physical safety requirements
prEN 12296:1997	Biotechnology-- Equipment-- Guidance on testing procedures for cleanability
prEN 12297:1997	Biotechnology-- Equipment-- Guidance on testing procedures for sterilizability
prEN 12298:1997	Biotechnology-- Equipment-- Guidance on testing procedures for leaktightness
prEN 12460:1997	Biotechnology-- Large-scale process and production-- Guidance on equipment selection and installation in accordance with the biological risk
prEN 12461:1997	Biotechnology-- Large scale process and production-- Guidance for the handling, inactivating and testing of waste
prEN 13095:1997	Biotechnology-- Performance criteria for off-gas systems
<u>TC 248 Tekstiil ja tekstiilitooted</u> prEN 1413:1997	Textiles-- Determination of pH of aqueous extract

EN 1875-3:1997	Rubber or plastics- coated fabrics-- Determination of tear strength-- Part 3: Trapezoidal method
EN 1876-2:1997	Rubber or plastics coated fabrics-- Lowtemperature tests-- Part 2: Impact test on loop
prEN ISO 9073-7:1997	Textiles-- Test methods for nonwovens-- Part 7: Determination of bending length (ISO 9073-7:1995)
prEN ISO 9073-8:1997	Textiles-- Test methods for nonwovens-- Part 8: Determination of liquid strike-through time (simulated urine) (ISO 9073-8:1995)
prEN ISO 9073-9:1997	Textiles-- Test methods for nonwovens-- Part 9: Determination of drape coefficient (ISO 9073-9:1995)
EN 12127:1997	Textiles-- Fabrics-- Determination of mass unit area using small samples
EN 12280-1:1997	Rubber- or plastic-coated fabrics-- Accelerated ageing tests-- Part 1: Heat ageing
<u>TC 249 Plastid</u>	
prEN ISO 119:1997	Plastics-- Phenol-formaldehyde mouldings-- Determination of phenols-- Iodometric method (ISO 119:1977)
prEN ISO 120:1997	Plastics-- Phenol-formaldehyde mouldings-- Determination of free ammonia and ammonium compounds-- Colorimetric comparison method (ISO 120:1977)
prEN ISO 172:1997	Plastics-- Phenol-formaldehyde mouldings-- Detection of free ammonia (ISO 172:1978)
prEN ISO 294-1:1997	Plastics-- Injection moulding of test specimens of thermoplastic materials-- Part 1: General principles, and moulding of multipurpose and moulding of multipurpose and bar specimens (ISO 294-1:1996)
prEN ISO 294-2:1997	Plastics-- Injection moulding of test specimens of thermoplastic materials-- Part 2: Small tensile bars (ISO 294-2:1996)
prEN ISO 294-3:1997	Plastics-- Injection moulding of test specimens of thermoplastic materials-- Part 3: Small plates (ISO 294-3:1996)
prEN ISO 294-4:1997	Plastics-- Injection moulding of test specimens of thermoplastics materials-- Part 4: Determination of moulding shrinkage (ISO 294-4:1997)
EN ISO 307:1997	Plastics-- Polyamides-- Determination of viscosity number (ISO 307:1994)
EN ISO 308:1997	Plastics-- Phenolic moulding materials-- Determination of acetone-soluble matter (apparent resin content of material in the un moulded state) (ISO 308:1994)
EN ISO 584:1997	Plastics-- Unsaturated polyester resins-- Determination of reactivity at 80 °C (Conventional method) (ISO 584:1982)
EN ISO 868:1997	Plastics and ebonite-- Determination of indentation hardness by means of a durometer (Shore hardness) (ISO 868:1985)
EN ISO 960:1997	Plastics-- Polyamides (PA)-- Determination of water content (ISO 960:1988)
EN ISO 1110:1997	Plastics-- Polyamides-- Accelerated conditioning of test specimens (ISO 1110:1995)
prEN ISO 1675:1997	Plastics-- Liquid resins-- Determination of density by the pycnometer method (ISO 1675:1985)
prEN ISO 2554:1997	Plastics-- Unsaturated polyester resins-- Determination of hydroxyl value (ISO 2554:1997)
prEN ISO 2535:1997	Plastics-- Unsaturated polyester resins-- Measurement of gel time at 25 °C (ISO 2535:1997)
prEN ISO 2578:1997	Plastics-- Determination of time-temperature limits after prolonged exposure to heat (ISO 2578:1993)

EN ISO 3386-1:1997	Polymeric materials, cellular flexible-- Determination of stress-strain characteristic in compression-- Part 1: Low-density materials (ISO 3386-1:1986)
prEN ISO 3671:1997	Plastics-- Aminoplastics moulding materials-- Determination of volatile matter (ISO 3671:1976)
EN ISO 4597-1:1997	Plastics-- Hardeners and accelerators for epoxide resins-- Part 1: Designation (ISO 4597-1:1983)
EN ISO 4600:1997	Plastics-- Determination of environmental stress cracking (ESC)-- Ball or pin impression method (ISO 4600:1992)
prEN ISO 5659-2:1997	Plastics-- Smoke generation-- Part 2: Determination of optical density by a single-chamber test (ISO 5659-2:1994)
EN ISO 6252:1997	Plastics-- Determination of environmental stress cracking (ESC)-- Constant-tensile-stress method (ISO 6252:1992)
prEN ISO 6427:1997	Plastics-- Determination of matter extractable by organic solvents (conventional methods) (ISO 6427:1992)
EN ISO 7231:1997	Polymeric materials, cellular flexible-- Method of assessment of air flow value at constant pressure-drop (ISO 7231:1984)
EN ISO 7808:1997	Plastics-- Thermosetting moulding materials-- Determination of transfer flow (ISO 7808:1992)
EN ISO 8307:1997	Flexible cellular polymeric materials-- Determination of resilience (ISO 8307:1990)
prEN ISO 8987/Review:1997	Plastics-- Phenolic resins-- Determination of reactive on a B-transformation test plate (ISO 8987:1995)
prEN ISO 8989/Review:1997	Plastics-- Liquid phenolic resins-- Determination of water miscibility (ISO 8989:1995)
prEN ISO 9702:1997	Plastics-- Amine epoxide hardeners-- Determination of primary, secondary and tertiary amine group nitrogen content (ISO 9702:1996)
EN ISO 10066:1997	Flexible cellular polymeric materials-- Determination of creep in compression (ISO 10066:1991)
prEN ISO 11401:1997	Plastics-- Phenolic resins-- Separation by chromatography (ISO 11401:1993)
prEN ISO 11402:1997	Plastics-- Condensation resins-- Determination of free formaldehyde (ISO 11402:1993)
prEN ISO 11409:1997	Plastics-- Phenolic resins-- Determination of heats and temperatures of reaction by differential scanning calorimetry (ISO 11409:1993)
prEN ISO 14125:1997	fibre-reinforced plastics composites-- Determination of flexural properties (ISO/FDIS 14125:1997)
<u>TC 250 Eurokoodid ehituses</u> ENV 1993-1-5:1997	Eurocode 3: Design of steel structures-- Part 1-5: General rules-- Supplementary rules for planar plated structures without transverse loading
<u>TC 251 Meditsiiniinfo</u> ENV 12017:1997	Medical Informatics-- Medical Informatics Vocabulary (MIVoc)
ENV 12018:1997	Identification, administrative, and common clinical data structure for Intermittently Connected Devices used in healthcare (including machine readable cards)
ENV 12052:1997	Medical Informatics-- Medical Imaging Communication (MEDICOM)
ENV 12264:1997	Medical Informatics-- Categorical structures of systems of concepts-- Model for representation of semantics
ENV 12922-1:1997	Medical Image Management-- Part 1: Storage Commitment Service Class
ENV 12924:1997	Medical Informatics-- Security Categorisation and Protection for Healthcare Information Systems
<u>TC 256 Rõõbastee kasutusviisid</u> prEN 12080:1997	Railway applications-- Axleboxes-- Rolling bearings

prEN 12081:1997	Railway applications-- Axleboxes-- Lubricating greases
prEN 12082:1997	Railway applications-- Axleboxes-- Performance testing
<u>TC 264 Õhu kvaliteet</u>	
prEN 1911-1:1997	Stationary source emissions-- Manual method of determination of HCl-- Part 1: Sampling gases
prEN 1911-2:1997	Stationary source emissions-- Manual method of determination of HCl-- Part 2: Gaseous compounds absorption
prEN 1911-3:1997	Stationary source emissions-- Manual method of determination of HCl-- Part 3: Absorption solutions analysis and calculation
<u>TC 270 Sisepõlemismootorid</u>	
prEN 1679-1:1997	Reciprocating internal combustion engines-- Safety-- Part 1: Compression ignition engines
<u>TC 275 Toiduainete analüüs. Horisontaalmeetodid</u>	
EN 12824:1997	Microbiology of food and animal feeding stuffs-- Horizontal method for the detection of Salmonella (ISO 6579:1993 modified)
<u>TC 278 Maanteetransport ja selle jälgimisautomaatika</u>	
ENV 12253:1997	Road Transport and Traffic Telematics (RTTT)-- Dedicated Short Range Communication (DSRC)-- Physical Layer using Microwave at 5.8 GHz
ENV 12313-2:1997	Traffic and Traveller Information (TTI)-- TTI Messages via Traffic Message Coding-- Part 2: Event and Information codes for Radio Data System-- Traffic Message Channel (TMC)
ENV 12834:1997	Road Transport and Traffic Telematics (RTTT)-- Decicated Short-Range Communication (DSRC)-- Application Layer
ENV 12896:1997	Road Transport and Traffic Telematics-- Public Transport-- Reference Data Model
<u>TC 285 Mitteaktiivsed kirurgilised implantaadid</u>	
prEN 12006-2:1997	Non active surgical implants-- Particular requirements for cardiac and vascular implants-- Part 2: Vascular prostheses including cardiac valve conduits
EN ISO 14630:1997	Non-active surgical implants-- General requirements (ISO 14630:1997)
<u>TC 286 Seadmed ja vahendid veeldatud naftagaasidele</u>	
prEN 1442:1997	Transportable refillable welded steel cylinders for liquefied petroleum gas (LPG)-- Design and construction
prEN 1442:1997	Transportable refillable welded steel cylinders steel cylinders for liquefied petroleum gas (LPG)-- Design and construction
<u>TC 287 Geograafiainfo</u>	
ENV 12160:1997	Geographical information-- Data description-- Spatial schema
<u>TC 289 Nahk</u>	
prEN ISO 11642:1997	Leather-- Tests for colour fastness-- Colour fastness to water (ISO 11642:1993)
<u>TC 292 Jäätmete iseloomustus</u>	
ENV 12920:1997	Characterization of waste-- Methodology for the determination of the leaching behaviour of waste under specified conditions
<u>TC 298 Pigmendid ja täiteained</u>	
prEN ISO 3262-1:1997	Extenders for paints-- Specifications and methods of test-- Part 1: Introduction and general test methods (ISO 3262-1:1997)
prEN ISO 3262-9:1997	Extenders for paints-- Specifications and methods of test-- Part 9: Calcined clay (ISO 3262-9:1997)
prEN ISO 3262-13:1997	Extenders for paints-- Specifications and methods of test-- Part 13: Natural quartz (ground) (ISO 3262-13:1997)

TC 305 Plahvatusohtlik keskkond. Plahvatuse vältimine ja plahvatuskaitse

ENV 12908:1997

Lead and lead alloys-- Analysis by Optical Emission Spectrometry (OEC) with spark excitation

TC 310 Uudne tootmistehnoloogia

EN ISO 11593:1997

Manipulating industrial robots-- Automatic end effector exchange systems-- Vocabulary and presentation of characteristics (ISO 11593:1996)

AECMA

EN 2133:1997

Aerospace series-- Cadmium plating of steels with specified tensile strength ≤ 1450 MPa, copper, copper alloys and nickel alloys

prEN 2942:1997

Aerospace series-- Insert, screw thread, helical coil, self-locking, in heat resisting nickel base alloy NI-PH2801 (Inconel X750), silver plated

prEN 2943:1997

Aerospace series-- Inserts, screw thread, helical coil, self-locking-- Technical specification

prEN 2944:1997

Aerospace series-- Inserts, screw thread, helical coil, self-locking, in corrosion resisting steel FE-PA3004

prEN 2945:1997

Aerospace series-- Inserts, screw thread, helical coil, self-locking-- Assembly procedure

prEN 3008:1997

Aerospace series-- Bolts, hexagon head, relieved shank, long thread, in heat resisting nickel base alloy NI-P100HT (Inconel 718)-- Classification: 1275 MPa (at ambient temperature)/650 °C

prEN 3009:1997

Aerospace series-- Bolts, hexagon head, relieved shank, long thread, in heat resisting nickel base alloy NI-P100HT (Inconel 718), silver plated-- Classification: 1275 MPa (at ambient temperature)/650 °C

prEN 3010:1997

Aerospace series-- Bolts, hexagon head, relieved shank, long thread, in heat resisting nickel base alloy NI-P101HT (Waspaloy)-- Classification: 1210 MPa (at ambient temperature)/730 °C

prEN 3011:1997

Aerospace series-- Bolts, hexagon head, relieved shank, long thread, in heat resisting nickel base alloy NI-P101HT (Waspaloy), silver plated-- Classification: 1210 MPa (at ambient temperature)/730 °C

prEN 3044:1997

Aerospace series-- Installation holes for inserts, screw thread, helical coil, self-locking-- Design standard

prEN 3049:1997

Aerospace series-- O-rings, in fluorocarbon rubber (FKM), low compression set-- Hardness 80 IRHD

prEN 3050:1997

Aerospace series-- O-rings, in fluorocarbon rubber (FKM), low compression set-- Technical specification

prEN 3542:1997

Aerospace series-- Inserts, screw thread, helical coil, self-locking, in heat resisting nickel base alloy NI-PH2801 (Inconel X750)

prEN 4258:1997

Aerospace series-- Metallic materials-- General organization - Links between types of EN standards and their use

ECISS/TC 1A Mehaanilised ja füüsikalised katsed

EN ISO 6507-1:1997

Metallic materials-- Vickers hardness test-- Part 1: Test method (ISO 6507-1:1997)

EN ISO 6507-2:1997

Metallic materials-- Vickers hardness test-- Part 2: Verification of testing machines (ISO 6507-2:1997)

EN ISO 6507-3:1997

Metallic materials-- Vickers hardness test-- Part 3: Calibration of reference blocks (ISO 6507-3:1997)

prEN 10229:1997

Evaluation of resistance of steel products to hydrogen induced cracking (HIC)

ECISS/TC 13 Valtsitud lametooted külmtöötlemiseks. Kvaliteet, mõõtmed, tolerantsid ja erikatsed
EN 10139:1997 Cold rolled uncoated mild steel narrow strip for cold forming-- Technical delivery conditions

CENELEC
EN 45510-1:1997 Guide for procurement of power station equipment-- Part 1: Common clauses

EESTI STANDARDITE KAVANDID

40 Rukis. Üldnõuded
40 EVS-ISO 7203-2 Tulekustutusained. Osa 2: Kesk- ja kõrgkordsed vahuained veega mittesegunevate põlevvedelike kustutamiseks

Standardite kavanditega saab tutvuda, teha märkusi ja ettepanekuid standardiosakonnas kuu aja jooksul alates Teatajas teate avaldamisest.

MÜÜGILE SAABUNUD

EVS 733:1997	Füüsikaliste suuruste mõõtühikud, nende nimetused ja tähised	58.-
EVS 739-1:1997	Ventilatsioonisüsteemi õhukanalidetailid. Osa 1: Ringikujulise ristlõikega spiraalvaltsventilatsioonitorud	48.-
EVS-EN 71-2:1997	Mänguasjade ohutus. Osa 2: Süttivus	64.-
EVS-EN 10002-1:1997	Tõmbeteim. Osa 1: Katsemetoodika (toatemperatuuril)	108.-
EVS-ISO 7005-1:1997	Metalläärikud. Osa 1: Terasäärikud	163.-

Hinnad koos käibemaksuga

Standardite müük toimub standardiosakonnas tuba 27 tel 49 35 93, fax 654 13 30 Maie Jaanits

DETSEMBRIS ON STANDARDIAMETI POOLT REGISTRISSE KANTUD

EVS 733:1997	Füüsikaliste suuruste mõõtühikud, nende nimetused ja tähised
EVS 739-1:1997	Ventilatsioonisüsteemi õhukanalidetailid. Osa 1: Ringikujulise ristlõikega spiraalvaltsventilatsioonitorud
EVS-EN 71-2:1997	Mänguasjade ohutus. Osa 2: Süttivus

EVS-EN 196-1:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 1: Tugevuse määramine
 EVS-EN 196-2:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 2: Tsemendi keemiline analüüs
 EVS-EN 196-3:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 3: Tardumisaja ja mahupüsivuse määramine
 EVS-EN 196-6:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 6: Peenuse määramine
 EVS-EN 196-7:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 7: Tsemendiproovide võtmise ja ettevalmistamise meetodid
 EVS-EN 196-21:1997 Tsemendi katsetamine. Osa 21: Tsemendi kloriidi-süsinikdioksüüdi- ja leelisesisalduse määramine
 EVS-EN 473:1997 Mittepurustava katsetamise (NDT) personali kvalifitseerimine ja sertifitseerimine. Põhialused
 EVS-EN 719:1997 Keevitustööde koordineerimine. Ülesanded ja kohustused
 EVS-EN 729-1:1997 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 1: Valimise ja kasutamise juhised
 EVS-EN 729-2:1997 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 2: Laialdased kvaliteedinõuded
 EVS-EN 729-3:1997 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 3: Standardsed kvaliteedinõuded
 EVS-EN 729-4:1997 Keevituse kvaliteedinõuded. Metallide sulakeevitus. Osa 4: Elementaarsed kvaliteedinõuded
 EVS-EN 10002-1:1997 Tõmbeteim. Osa 1: Katsetametoodika (toatemperatuuril)
 EVS-ISO 7005-1:1997 Metalläärikud. Osa 1: Terasäärikud

EE 01103311 TS 1-95 muud.2	Jäätis "Vikerkaar"	15 12 97
EE 10002690 TS 1-97	Tarvastu juust	01 01 98
EE 10002690 TS 2-97	Poolrasvane hollandi juust	01 01 98
EE 10002690 TS 3-97	Eesti leibjuust	01 01 98
EE 10045587 TS 3:1997	Happelised puhastusvahendid	05 12 97
EE 10045943 TT 7-97	Marta juust	20 12 97
EE 10053871 TS 2-97	Saare juust	01 01 98
EE 10162293 TS 5:97	Viin "Margiviin"	01 12 97
EE 10162293 TS 6:97	Liköörid "Mint Extreme" ja "Cherry Extreme"	01 12 97
EE 10215730 TS 1-97	Õlled	17 12 97
EE 10215730 TS 2-97	Veinid	17 12 97
EE 10227615 TS 1-1997	Lõunaroad	01 12 97
EE 10243318 TT 2-97	Eksport hapukoor	19 12 97
EE 10298874 TS 1-97	Pühajärve juust	01 01 98
EE 41018650 TS 3-97	Majonees	25 11 97
EE 61003722 TT 1-95	Võileivavõi (ekspordiks)	15 10 95
EE 61003722 TT 1-95 muud. 1	Võileivavõi (ekspordiks)	22 03 96
EE 61003722 TT 1-95 muud. 2	Võileivavõi (ekspordiks)	18 02 97
EE 61003722 TT 3-96	Glasiurkohuke	04 03 96
EE 61003722 TT 3-96 muud. 1	Glasiurkohuke	18 02 97
EE 61003722 TT 6-96 muud. 2	Rõõsk koor	18 02 97

EE 61003722 TS 8-967	Lacto hapukoor	01 01 98
EE 73000083 TS 2-97	Sea ja veise tükilihast pooltooted	01 01 98
EE 73000083 TS 3-97	Hakkliha ja hakklihast pooltooted	01 01 98
EE 73000083 TS 2-97	Sea ja veise tükilihast pooltooted	01 01 98
EE ESGOLD TS 1:1997	Salatid	24 11 97
EE Winum-E TS 3:97	5,5% alkoholisisaldusega mahlakokteilid Bloody Mary, Tropic Lady, Sunny Boy	02 12 97
EV 61 TT 136-90 muud.6:97	Puuvilja- ja marjaveinid	23 12 97
EE Piiper ja Veinberg Tööstused ST 1:1997	Odrasaadused	01 01 98
AL ST 1-97	Asfaldinormid	15 12 97

NB!

Alates 01. jaanuarist 1998

Standardiametis tehnospetsifikaate enam ei registreerita!

**Toidu käitlemisega seotud tehnospetsifikaate registreeritakse
Tervisekaitseinspeksioonis.**

**1998. aasta EVS TEATAJA püsiteminimus maksab 400 krooni
Aastateminimus 430 krooni**

Raha palume kanda Standardiameti arvele

**Eesti Ühispanega Tallinna kontoris nr 100 520 385 530 04 kood 784
tekstiga "EVS Teataja 1998 eest".**

Kui soovite arvet, palume helistada 49 20 20 Anne Laimets

	Aru 10 Tallinn EE0003
Koostaja Anne Laimets	492020
Standardiosakond	492020
Standardite müük	493593
PRAQIII	492021
Metroloogia ja akre- diteerimise osak.	498890
Tehniline osakond	493541
Raamatukogu	493532